

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

Всичко за „Християнски Свѣтъ“ се изпраща до:
Павелъ Мишковъ — Варна.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ

За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ прѣдплатата.

Съборътъ на Българското Благотворително Евангелско Д-ство ще се държи въ гр. Варна Мартъ 26–30, 1915 г.

Почнати сж още отъ сега приготовления за него. Самата програма за събора почти е готова. Избрани сж първитѣ евангелски оратори да говорятъ: Ст. Ватраски, В. Шоповъ, Д. Фурнаджиевъ, Павелъ Тодоровъ, Цв. Цвѣтановъ и др.

Ще има намаление по треноветъ 50%.

Ако не друго, поне настоящето духовно съживление върваме ще привлече много гости да дойдатъ на събора и да видятъ плодовѣтъ на Педесетницата.

Тѣзи, които мислите да дойдете, испратете още сега имената си
на г. Павелъ Мишковъ, ул. „Царъ Крумъ“ № 2, Варна.

Помогнете ни съ каквото можете.

Нашитѣ четци сж чели вече за съживлението въ Варн. Еванг. църква. Станаха и продължаватъ да ставатъ нѣща необикновени за България. Шейсетъ и четири нови членове, покаени и спасени сж приети въ църквата ни Евреи се обѣрнаха. Гърци и турци се заинтересоваха. Събрания държимъ всѣка вечеръ. Църквата се пълни. Настоятелството е рѣшило, съ Божията помощ на пролѣтъ да уголѣми църковното здание. Това е необходимо. Планътъ вече се работи. Имаме на рѣзка 5 хиляди лева. Трѣбватъ ни още 5 хиляди Помогнете ни съ колкото можете. Най-малката сума съ благодарностъ ще приемемъ и ще отиде за увеличението на църквата ни.

Пратете нѣщо още днесъ.

Пари се изпращатъ до касиера на църквата г-нъ А. В. Велчевъ, книжаръ Варна.

Писма за запитвания по разни въпроси относително църквата и духовното съживление се изпращатъ до пастиря на църквата.

ЗАБѢЛЖЕНТЕ: Първо, просимъ извинение за закъсняването на 12 брой. Вината не е наша, а печатарска. За напредъ върваме, че нѣма да се повтори такъво закъснѣване. Второ, идущия брой е първия за 1915 год. Ще го пратимъ на всички минали абонати, които не желаятъ да го получаватъ, нека го върнатъ. Иначе ще ги считаме за редовни абонати. Тѣзи които не сж платили за 1914 год., молимъ ги да сторятъ това веднага, защото иначе нѣма да имъ пратимъ първия брой на 1915 година.

Пратете още днесъ абонамента 3 лева за минал. година, а новитѣ абонати за настоящата.

Отъ Редакцията и Администрацията.

„Туй не е ставало никога въ България.“

Тѣй казватъ хората, които редовно посѣщаватъ духовно съживителнитѣ събрания въ Варненската Евангелска църква. Тѣ не били видѣли такива работи, такъво движение, не били чували такива проповѣди и не виждали такива обръщения, каквито станаха и продължаватъ да ставатъ въ нашата църква.

„Има си хасъ,“ казваше ми единъ приятелъ, „Варненската Евангелска църква да изиграе пионерската роль по отношение духовното възбуждане на народѣтъ ни.“

И дѣйствително, всичко каквото става, внушава такива мисли на наблюдателя. Въпросътъ не е само за прѣпълването на църквата, макаръ че не е бивала такава навалица никога въ тази църква. Разберете, всѣкъждѣ въ зданието кждѣто може челоуѣкъ да се изправи, или да сѣдне, се заема отъ слушатели винаги. По прозорци, по амнона, по столове, въ жлгитѣ, въ пѣтекитѣ между столоветѣ, вѣнѣ около прозорцитѣ, на вратитѣ, вѣнѣ въ двора, на пѣтната врата, това всичко се пълни съ народъ, жеденъ да слуша Евангелието. Има и случаи когато прѣзъ прозорцитѣ влазятъ възрастни хора, защото вратата е задрѣстена. „Щѣхме да се одушимъ,“ ми казваше единъ, който стоеше при входа. Църковното настоятелство е рѣшило вече, ако Богъ е рѣкълъ, подиръ два мѣсеца да увеличимъ зданието. Сега тѣй както се пълни, побира 400 души но да има мѣсто за 1000 души пакъ ще има хора да се връщатъ поради липса на мѣсто.

При все това не е въпросътъ за голѣмата навалица, но за добритѣ резултати. Вѣрвайте, това е съврѣмена Педесетница. Редовно, въ всѣко събрание, нови хора се каятъ, спасяватъ и обръщатъ къмъ Христа. Мъже и жени ставатъ верѣдъ събранieto и се изповѣдватъ. Казватъ си грѣховеѣ. Взиматъ нови рѣшения. Молятъ се, плачатъ, викатъ къмъ Бога.

Наистина, Духъ Святи работи между насъ. Домѣтъ на пастиря ежедневно се посѣщава отъ нови послѣдователи. Нѣкои се изповѣдватъ и приемятъ Христа за свой Спасителъ, други запитватъ разни въпроси по религията, трети се молятъ. Денемъ и вечеръ пастиря е занятъ съ посѣтителни и посѣщения, резултатитѣ на които сж нови души спечелени за Христа.

Това духовно събуждане оживи и събранията на Младежката ни дружина. Тѣ никога не сж бивали така посѣтени, както сега. Между самитѣ членове има единство, има разбирания, има единъ духъ, една цѣль. „Да ги обърнемъ въ

проповѣди, като другитѣ събрания, ми казваше единъ отъ членовеѣ, „защото не видишъ ли колко народъ дохажда?“ Сериозни ученици и ученички, макаръ че нѣкои учители имъ забраняватъ сж ревностни наши посѣтителни, а нѣкои даже послѣдователи.

Цѣлия градъ е разклатенъ. Ако ние мѣлнемъ, камънитѣ ще заговорятъ вече. Ние чакаме Исусовото явление, ние чакаме по-голѣми чудеса, ние чакаме и същеврѣмено работимъ цѣла Варна да спечелимъ за Христа. Защо не? Това което у насъ е невъзможно у Бога е възможно. „Ако имате вѣра колко синапово зърно, гори ще прѣмѣствате.“ Защо да не вѣрваме, че е дошло врѣмето и за България да се наводни съ знанието за Бога? Защо да не вѣрваме, че Галско-то събуждане може да се повтори и въ България?

Елате въ Варна и вижте признацитѣ на това велико идяще духовно съживление, което ще помѣте грѣхѣтъ изъ помежду насъ.

„Дързостъ! чада на живаго Бога;

Иде спасението ни;

Нека се обърнемъ къмъ Сиона

Наший Спасъ ще се яви“ —

Седемъ необходими нѣща за да имаме духовно съживление.

Мнозина искрено се питатъ какво тѣ трѣбва да сторятъ за да спасятъ другитѣ; какъ тѣ могатъ да възбудятъ едно дълбоко съживление и да помогнатъ за придобиване на души. Слѣднитѣ седемъ нѣща ни се виждатъ съществени:

1. Мислѣте много за Исуса.

Той потърси изгубенитѣ. Той плака за грѣшницитѣ Той съжали невѣжитѣ. Неговото сърдце се свиваше за изоставенитѣ. Ние не можемъ да вѣрвимъ подиръ Него безъ такива чувства. Ние не можемъ да се наречемъ Негови ученици, ако сме хладнокрѣвни по този въпросъ.

2. Мислѣте много за Бога.

Неговото име е любовъ, но Той е свята любовъ, и затова мрази грѣхѣтъ. Божествения законъ е непоругаемъ. Ние сме длѣжни да чувстваме тази истина тѣй дълбоко въ сърдцето си, щото да направимъ и други да я чувстватъ.

3. Мислѣте много за челоуѣцитѣ.

Ако ние любимъ челоуѣцитѣ, ние ще сторимъ всичко за тѣхъ за да ги спасемъ. Този,

който има голѣмо сърдце, има голѣмо влияние. Симпатията е сила, която се признава отъ всички. Щастливъ е този, който може всекога да говори на другитѣ, като на свои братя и чрѣзъ любовта, която е въ неговото сърдце може да имъ покаже любовта Божия.

4. Мислѣте много за чловѣкътъ.

Тоестъ, особно мислѣте за този, когото искате да спечелите. Изучавайте го. Научете всичко за него каквото можете за да знаете какво и кога и какъ да му кажете. Този който придобива души се пуждае отъ мъдростъ. Бъдете тактични.

5. Молете се.

Всичкиѣ духовни съживления сѣ почнали чрѣзъ молитви. Ние трѣбва първо да се докоснемъ до Бога въ молитва прѣди да можемъ да се докоснемъ до хората. Ние можемъ да видимъ по-надалече кога сме на колѣнитѣ, отколкото кога сме прави на краката си. Молете се! Просѣте! Духътъ на молитвата е духътъ на съживлението. Отворете сърдцата си прѣдъ Бога и нѣщо ще ви дойде.

Петъръ Илиевъ—Пловдивъ.

Запрѣщението спиртна́та търговия въ Русия*)

Въ Русия венчки пиятъ. Алкоголизма е *raison d'être* на царизма, защото той подпомага и обогатява държавата материално и морално. Народа се опоява чрѣзъ алкохолъ съ цѣлъ да му се попрѣчи да мисли за своитѣ нещастия, за просвѣтата си и да не бѣде способенъ за една революция. Въ Русия алкохола живѣе въ братско единение съ камшика на романовитѣ.

Нѣкой си прѣдложилъ на Александръ II да постави червени фенери прѣдъ кръжмитѣ и публичнитѣ домове — единственитѣ, които винаги сѣ по-изнавали съ свобода въ Русия — и Александръ II отговорилъ: прѣкрасно, но тогава трѣбва да почна отъ собствениѣ си палати. . . .

Пиението се посочва и насърчава въ Русия отгорѣ. Колкото човѣкъ е на по-високопоставено мѣсто, толкова повече той умѣе да пие; това е една национална гордостъ.

Борбата противъ алкоголизма въ Русия се е водила почти изключително отъ Руския Вѣдържателенъ Сѣюзъ, начело съ великия князь Константинъ, обаче, слабо е подкрѣпенъ отъ висшето общество, а отъ духовенството — никакъ. Все пакъ, тоя Сѣюзъ и дружествата му сѣ вършили силна пропаганда — разбивана отъ ужаснияѣ си могущъ врагъ: законътъ за насилственото разпространение на водката, въ държавнитѣ магазини — лавкитѣ.

*) За настоящата студия използвахъ най-новитѣ документи на Царското ни Консулатство въ Одесса, както и кореспонденцията на D-r Ossip Loulié à Paris.

6. Идете.

Ние трѣбва да отидемъ да търсимъ загубенитѣ. Исусъ изпрати своитѣ ученици прѣди Него въ мѣста дѣто Той щѣше да отиде. Слѣдъ като сме гледали къмъ Бога, трѣбва да погледнемъ къмъ хората. Тѣ много рядко ще дойдатъ при васъ. Идете вие при тѣхъ.

7. Продължавайте.

Не давайте мѣсто на обезсърчителнитѣ внушения на дяволътъ. Продължавайте да се молително додѣ получите сила отъ горѣ. Продължавайте да се стараете за тѣзи драги вамъ додѣ побѣдите, макаръ и години да сѣ нужни за това. Работете неуморно. Работете и чакайте! Обѣщанията Божии сѣ задъ насъ. „Този, който съ плачъ сѣ съ радостъ ще пожъне.“ „Тѣзи, които обърнатъ мнзина къмъ правдата, ще сияетъ като звѣзда вѣчно.“

Искате ли съживление?

Опитайте тѣзи нѣща.

Варна, Декември 1914 год.

Тия усилия на вѣдържателитѣ — да ограничатъ алкоголизмътъ въ Русия — сѣ гледани като утопия. И имало защо. Ограничението продажбата на спирнитѣ питиета влѣче слѣдъ себе си важни финансови и економически послѣдствия. Отъ ракиения монополъ държавния бюджетъ се поглъща съ два милиарда лева а — голѣма частъ отъ населението намира своето прѣпитание въ съществуването на спирната фабрикация.

Но, че спирта е отрова — това малко се говори. Има учени, които подържатъ че алкохолътъ е храна, една лоша храна би трѣбовало да се прибави. Жертвитѣ въ лудницѣ, сиромашията и разваленитѣ семейни връзки, убититѣ физически и духовно същества, показватъ какви сѣ плодетѣ отъ таа храна. Въ всека ракийна лавка стои ликѣтъ на императора и напомня, че той ъди надъ поданицитѣ си дали сѣ добри крѣпители на бюджета му, като пиятъ повече и повече водка — питие което той прѣдлага.

Обаче, изглежда, че туи което въ мирно врѣме и най-смѣлитѣ реформатори не се рѣшаватъ да прѣдприематъ въ военно врѣме съвѣтъ лесно се осъществува. Мечтитѣ на утопиститѣ — се реализиратъ мигновено.

Гласътъ на народа.

Съ откриването на международната война единъ гласъ се равнесе изъ цѣла Русия: да се запрѣти продажбата на спирнитѣ питиета, да се закрийтъ държавнитѣ ракиини лавки. Тоя зовъ се подве отъ

разнитѣ обществени организации. Земствата, градските управления, търговски и индустриални организации, работнически дружества и пр. взеха инициатива да се настоява прѣдъ правителството да запрѣти продажбата на спиртни питиета за винаги. И послѣдното — съ рѣшение на министерския съвѣтъ е запрѣтило, до като продължава войната, всѣка продажба на спиртни питиета, като е рѣшила да се закриятъ всички държавни ракиини лавки; това запрѣщение не се отнася до първокласнитѣ ресторанти и др. заведения.

Раннинитѣ лавки.

Прѣзъ 1895 г. въ Русия се узакони, щото държавата да продава спирта. За тая цѣль тя закупува всичкия спиртъ отъ фабриктѣ и го продава прѣзъ държавни чиновници отъ магазинитѣ или ракиинитѣ лавки, които държавата открива. Тия лавки най-първо сж открити въ четири губернии. Прѣзъ 1904 г. тия лавки били разпространени изъ цѣлата руска империя. Изключение, отъ тая държавна търговия, сж правили Транскавказъ и сръдно-азиатскитѣ владения. Прѣзъ 1913 г. а имало 25,737 държавни лавки, 19 запасни магазина, 3033 спиртни фабрики, отъ които една държавна за прѣчитване спирта.

Въ свръзка съ тия заведения, въ Петербургъ е функционирала една държавна фабрика за запущалки, която въ 1912 г. е изработила 880 милиона запущалки (тсва значи че за една година толкова разни шишета съ спиртъ сж запущени).

Въ тия заведения, прѣзъ 1913 г. е било продадено 1,176,278 — литри спиртъ за пиење.

Спиртни фабрики **)

Прѣзъ послѣдната 1912 г. въ Русия е имало 2,917 спиртни фабрики, които сж произвели за една година 111,782,000 ведра ***) спиртъ, по 40° С.

Най-големитѣ фабрики спиртъ сж 53 и тѣ прѣобладаватъ главно въ Сибиръ и Туркестанъ.

Тоя спиртъ, прѣзъ 1912 г., е фабрикуванъ отъ слѣднитѣ припаси количества:

Ржжъ	85,168.05	кр. т. е. 2.2%	отъ всич. урожай;
Царевица	128,264.40	" 3.3	" " "
Сухъ сладъ	8,581.65	" 0.2	" " "
Зеленъ "	258,775.75	" 6.7	" " "
Картофи	3,028,905.—	" 78.8	" " "
Меласа отъ захар.			
цвѣкло	345,613.10	" 6.4	" " "

Всич. храна: 3,855,307.95 кгр.

Първенствующе мѣсто въ тия припаси заематъ картофитѣ (50% отъ произведеното количество) ****)

Употрѣблението на спирта.

Отъ произведения прѣзъ 1911 г. спиртъ е било разходвано: за мѣстна консумация 1,122,272.4 лит.; изнесенъ задъ граница 139,332.5 литри; за изработване спиртни издѣлия 16,437.— литри; за технически цѣли 16,447.10 литри.

**) Макарь че прави голѣми съкращения въ статистикитѣ съ които официално разполагамъ, давамъ тия — да послужатъ и на другъ, които се занимаватъ по въпроса алкохолизма.

***) Едно руско ведро е = на 12.29 литри.

****) Въпрѣки туй грамадно производство на картофи, често слушаме за гладъ въ Русия; защото тия картофи ги поглъщатъ спиртнитѣ фабрики, а мужицитѣ могатъ и безъ храна . . . да пиятъ спиртъ. . . .

Ясно е, че отъ всичкия произвежданъ спиртъ 76% се употрѣбява за пиянство въ Русия.

Най-много спиртъ се изпива въ южнитѣ централно-земледѣлскитѣ и промишленитѣ губернии, а най-малко балтийскитѣ провинции, Транскавказъ и Туркестанъ.

За да бжде картината по-ясна, ще посоча и другитѣ държави колко спиртъ изпиватъ въ сравнение съ Русия. Цифритѣ се отнасятъ за 1910 — 1912 г. т. е. за три години, въ литри.

	Произвеждатъ;	Изпиватъ	Употрѣбляватъ въ индустрията
Русия	1,404,000,000	1,090,000,000	96,000,000
Германия	840,000,000	456,000,000	384,000,000
Съед. Щати	804,000,000	600,000,000	60,000,000
Австр.-Унгария	672,000,000	480,000,000	108,000,000
Франция	648,000,000		нѣма свѣдения

Какво да се прави съ спирта.

Съ запрѣщение спиртната търговия, хиляди фабрики, въ които сж вложени милиони левове капиталъ — спиратъ. Тѣхнитѣ машини не могатъ въ друго да се използватъ. Слѣдователно, притежателитѣ имъ ще се разсипятъ. Руския економически свѣтъ дава разни мнѣния за спасение тия фабриканти съ разорение.

Едни отъ мѣрктѣ които се прѣпорѣчватъ, сж — да се позволи производството на спирта за приложение въ техниката, вмѣсто нефта, като топлина енергия и освѣтление. Въ Германия, както се вижда отъ по-горнията таблица, той се употрѣбява за това, даже се прѣдпочита прѣдъ нефта понеже не разпространява неприятна миризма.

Други прѣпорѣчватъ спирта да се използвава за произвеждане химически продукти, искусствени пигменти, разни есенции и пр.

Трети — спирта да се употрѣбява денатуриранъ (смѣсенъ съ петролъ и др.) за освѣтление по селата, въ парфюмерията, въ лачената и оцетната индустрии.

Обаче, имало е алкохолици, които за да утолѣтъ жаждата си съ спиртъ, пияли сж го и денатуриранъ.

За това за сега употрѣблението му не се позволява не само за пиене, но и за индустриални цѣли.

Друго използване на спиртътъ прѣпорѣчватъ износѣтъ му за Турция а послѣ за Германия и пр.

Замѣстнина на спирта.

Мнозина економисти мислятъ, че тая мѣрка на руското правителство не ще бжде голѣма загуба за селското стопанство.

Економиста В. Д. Бруцкостъ въ единъ свой рефератъ заключава, че прѣкръпяването употрѣблението на водката ще увеличи употрѣблението на чаятъ и захаръта. Ако населението почне да харчи за чай и захаръ само $\frac{1}{4}$ отъ сумитѣ които е харчило за водка (2,340,543,750 лв. приходъ само по държавния бюджетъ за 1914 г.), то производството на захаръта ще се увеличи допълнително съ още 298,000,000 кгр. За производството на такова количество захаръ ще е нужно да се разширятъ захарно-цвекловитѣ посеви съ 145,000 хектара. А това значи, онази площъ, що до сега се е сѣла съ картофи за спиртъ, да се сѣе съ захарно цвѣкло.

Економиста Помилевски посочва, че палишека картофи, вмѣсто за спиртъ, могатъ се изсуши за нишце и брашно за хлѣбъ, както това успѣшно се практикува въ Германия и Австро-Унгария.

Социални послѣдствия.

За първото полугодие на 1914 г. (I—II до I—VII) въ градъ Москва сж заведени углавни дѣла срѣдно за единъ мѣсець 896, а прѣвъ м. юли само 406. Слѣдователно, вслѣдствие запрѣщението на спиртниѣ пиетия, прѣстѣпността въ г. Москва се е намалила съ 54%. Сжщото нѣщо е и въ околията — прѣстѣпността се е намалила съ 42%.

Впечатления отъ Сибирското Земство.

Кореспондентитѣ на Сибирското Земство сж дали повече отъ 300 отговора за послѣдствията отъ запрѣщението на спиртната търговия. Повечето отговори сж дадени отъ селенитѣ, но имало и значителна частъ отговори отъ учители, свещеници и землевладѣлци. Билъ е поставенъ въпроса: „какъ се е отразило въ живота на селенитѣ запрѣщението продажбата на водката.“ Категорически и рѣшително се заявявало, че тази правителствена мѣрка се отразила благотворно върху живота на селенитѣ. Споредъ описанието на земскитѣ управления, селата сж станали неузнаваеми, не се чували вече въ тѣхъ ругатни, нѣмало сбиване, прѣкратило се хулиганството кражбитѣ и пожаритѣ на селскитѣ къщи, бродягитѣ почти изчезнали, професионалнитѣ пиянци —

изгубили по-рано човѣшкия си видъ — сега станали като хората, заловили се на работа; у трѣвнитѣ лицата станали нѣкакси по-свѣтли, изглеждали бодри; женитѣ на пияницитѣ не ходили вече съ подпухнали очи и служели благодарствени молебени. Отрезвяването на населението се било отразило и върху общественитѣ работи. Прѣстѣпленията се намалили до минимумъ. За забѣлѣзване било, че и самитѣ пиянци сега изразявали своето задоволство отъ закриването на ракиенитѣ лавки. Въ селата всички съ единъ гласъ се провиквали: „дай Боже щото водката вече да не сжществува.“ Споредъ миѣннето на нѣкон кореспонденти, тази мѣрка ще се отрази рѣшително и върху спестовността на селенитѣ. Въ Сибирската губерния населението харчело за водка годишно до 20,000,000 лева. Голѣмъ економически подемъ ще може да стане, ако само по-голѣмата частъ отъ тази сума се харчи за производителни нужди на населението.

Алкохолизмъ е най-голѣмия врагъ на всѣкаква цивилизация, на всѣкакъвъ уметвенъ, духовенъ и материаленъ човѣшки подемъ.

Дай Боже щото руския врѣмененъ вѣдържателенъ законъ да се увѣковечи и спаси слѣдъ войната, и всичкитѣ държави да го усвоятъ като прѣмахнатъ спирната търговия.

25—XII—1914 г.

М Л А Д Е Ж К И О Т Д ъ Л ѣ .

Главната книга въ живота ни.

Всички не водимъ смѣтка на изживениата си. Има хора, които въ сѣмейниятъ си животъ сж извънредно систематични и внимателни относно своитѣ приходи и разходи. Има пъкъ други що живѣятъ нехайно въ туй отношение — тѣ не знаятъ отъ гдѣ идатъ и кѣдѣ отиватъ паритѣ имъ. Но въ една друга сфера ние всички сме счетоводци и библиотеката ни, ако не съдържа друга книга, има една главна книга такъва, надъ която работимъ ежеминутно прѣвъ денъ. Това е книгата що отваряме отъ първиятъ денъ на нашето съзнание, и я затваряме само когато пощета на смъртѣта наближи. Тогава я земаме съ насъ, и на послѣдниятъ великъ денъ я принасяме прѣдъ Върховниятъ счетоводителъ, когато книгитѣ ще се отворятъ и въ нея четемъ отчета на нашето минало, баланса на живота ни, който опрѣдѣля мѣстото и видѣтъ на нашата бждна дѣйностъ прѣвъ вѣчнитѣ вѣкове. Тоя видъ счетоводство не можемъ да отбѣгнемъ, ако бихме поискали, и даже когато сме най-безгрижни и несмислени, въ главната книга на живота ни ние вписваме цифри на страната „да дава“, както и на оная „да зема“. Тогава не е ли разумно, въ края на настоящата година, и прѣди да сте вписали въ главната книга на живота ви послѣднитѣ пера въ актива и пасива, да отворите книгата и направите едно пробно уравниване, и тѣй да видите гдѣ стоите? Земете главната книга на живота ви, отворете я, прѣгледайте внимателно отчетитѣ ѝ. вижте какъ тѣ стоятъ, и при наличността на фактитѣ що тѣ откриватъ, прѣдвидете бждашето и пригответе се за него.

Личноститѣ съ които боравите сж много и различни,

но въ главната книга на живота ви, тѣ може да се групиратъ въ три отдѣли: *Себе, Обществото и Бога*. Съ тия три лица ние извършваме почти всичкитѣ си сдѣлки. Въ краткитѣ ни разсѣждения и свѣѣти, които ви даваме въ слѣднитѣ редове, отчетитѣ съ тия три страни ще заематъ вниманието ни. Тогава нека бждемъ откровенни, искренни и нека потърсимъ да узнаемъ положението ви относно тия три всеобемащи фактори въ живота ни.

Най-първо, отчета ни съ *Себе*, пай-ближния ни съсѣдъ, постоянниятъ ни другаръ. Колко пъленъ е той съ своитѣ подраздѣления! Ето тѣлото ви, което най-висшия авторитетъ нарича „Храмъ Божи“. Какъ чудесно е въ направа, отлично въ механизъмъ, безподобно въ издръжливостъ и гъвкавостъ, сѣдалище на най-огромнитѣ както и на най-дребнитѣ естествени сили. Вамъ е дадено надзора и управлението му. Вие сте инженери на най-изящния сжществуващъ механизъмъ. Какъ сте го управлявали? Направили ли сте го „Храмъ Божи“ или сте го обърнали въ палата на Сатана? Очистили ли сте го или сте го осквернили?

Ето и мислитѣ ви. Тѣ съставляватъ важна частъ на отчета ви съ Себе. Цифритѣ имъ сж познати само вамъ — и Бога. Вие не явявате мислитѣ си на пай-ближния ви приятель, ала „тоя що изпитва сърдцето, знае умѣтъ на човѣка“. Тѣ сж най-важния елементъ въ боравенето на живота ви. Чисти и благи ли сж мислитѣ ви? Мислите ли за туй що е най-благородно и достойно? Една велика цѣль и постоянно усилие за изграждане на благороденъ характеръ, е всичко на човѣ-

ка. Господствувате ли надъ вашитѣ намѣрения и цѣли, тѣй че, дали плувате надъ бурни или гладки води, дали пакъ ви лежи прѣзъ видѣлина или мракъ, вие тичате напрѣдъ, къмъ славния край, непрѣставайки, въпрѣки раняванията и атакитѣ отъ всѣка страна? Една висока морална цѣль въ живота съставлява разликата между истиния животъ и простото съществуване. Тоя що се стрѣми къмъ такъва цѣль, спѣши къмъ пристанището, когато другия що просто съществува е, като трѣска въ потока, играчка на течението и бурята. Единия събира съкровище на небето. Другия е вѣчепъ банкрутъ. Що показва главната книга — печалба или загуба? — достойна и велика цѣль или безгрижна непрѣдвидливостъ? Тоя отчетъ съ Себе трѣбва да ни направи разсѣдливи и непрѣпазливи.

Тогава обръщате нѣколко страници и дохождате до смета съ *Обществото*. Нека погледнемъ на тоя отчетъ отъ двѣ главни гледища — гледището на говора и туй на влиянието. Едни отъ първитѣ думи на лѣкаря къмъ болния сж: „Да ви види езика“. Що сж допринесли думитѣ на езика къмъ земане-даването на човѣка съ подобитѣ му? Прѣсмѣтнато е, че ако се напечататъ думитѣ що човѣкъ изговаря въ една седмица, тѣ би образували единъ томъ, 16-ни, отъ 320 страници. Въ разстояние на тридесетъ години тѣ ще образуватъ една голѣма библиотека отъ 1560 тома. Какъвъ малъкъ процентъ отъ тоя материалъ би билъ полезенъ и въздигащъ, а каква голѣма частъ отъ него би билъ лекъ и повърящъ! Великото зло въ нашия общъ говоръ е, че голѣма частъ отъ него се състои отъ праздни, безсолни и врѣдни думи и изрази! Колко много врѣме се губи въ клюкарствуване и клеветничество! Каква вулгарностъ излиза отъ нѣкои уста! На коя страна на отчета отива всичко това? „Отъ думитѣ си ще се оправдаешъ, и отъ думитѣ си ще бъдешъ осъденъ“.

Още по-важно е задължението ви къмъ обществото относно влиянието ви. Вѣлжитѣ на влиянието сж неизличими, обаче неговото значение и дѣйствие много лесно се прѣнебрѣгва. Погледнете на другаритѣ и познатитѣ ви наоколо, и попитайте се: „Какъ отплащамъ дълга що имъ дължа? Примѣра ми сочи ли имъ нагорѣ? Думитѣ ми извикватъ ли въ дѣйствие по-добритѣ имъ естества? Какъвъ бѣлѣгъ остави живота ми върху човѣцитѣ?“ Влиянието е тѣй деликатно както атмосфера-та, но сжщо и тѣй проникателно и силно. Ето бащата и майката. Единъ великъ проповѣдникъ е казалъ за тѣхъ: „Тѣ пишатъ върху сърдцето на дѣтето. Тѣ пишатъ историята на дѣтето, защото я живѣятъ. Тѣ заклеимватъ неговия животъ съ позоръ или го запечатватъ съ слава“. Кой може да реализира дългътъ на жената въ сферата на влиянието, и колко много тя може да намали своитѣ задължения въ туй отношение. Младитѣ жени само ако биха искали, биха могли да прѣобразятъ характеритѣ и стрѣмежитѣ на юношитѣ въ нашия вѣкъ. Изпълняватъ и посрѣщатъ ли своитѣ задължения?

О, туй наше влияние, колко малко използваме случантѣ и изплащаме дълговетѣ що сме поели чрѣзъ него! Дълговетѣ поети чрѣзъ влиянието ще се узнаятъ въ тѣхната цѣлостъ само когато се откриятъ тайнитѣ на всѣко човѣшко сърдце и изхода на всѣки човѣшки животъ.

Само още една дума за отчета ни съ послѣдната и най-велика личностъ въ главната книга на живота ни — *Бога*. Тоя отчетъ обгръща всички други. Ако Богъ съществува и е „мъздовъздателъ на тия що го търсатъ“, което е вѣнъ отъ всѣко съмнѣние, тогава

„въ него живѣемъ, движимъ се, и съществуваме. Нему дължимъ всичко, и което трѣбва да платимъ за да уравниъ всѣки счетъ, въ края на краищата го изплащаме Нему. Тогава що вършимъ въ изплащане задълженията си къмъ Него? Колко нищожни оставатъ и най-добритѣ ни старания? Има мнозина що прѣнебрѣгватъ и отричатъ дълговетѣ си спрѣмо Него. Даже тия що припознаватъ изискванията Му, колко малцина не правятъ друго, освѣнъ да Му даватъ часъ или два прѣзъ седмицата, а често роптаятъ ако се зоватъ ла нѣкоя жертва за Него. Не трѣбва ли да усилимъ въ себе си чувството на задължението ни досѣжно Богу? Не трѣбва ли по нѣкакъвъ начинъ да покажемъ признанието си че зависимъ отъ Него? Не бива да се надѣваме че можемъ да Му се изплатимъ. Ние сме въ задължение къмъ Него не само отъ факта че Той постоянно промисля за нуждитѣ ни, че ни окръжава съ добрини и благоврѣмни, но така сжщо, че ни помага всрѣдъ изпитанитѣ и мѣкитѣ въ които сме изпаднали по вината на непокорството и невѣжеството ни, и че е открилъ Себе Си въ Библията и въ Сина му, Исуса Христа.

Но има една по-свѣтла страна. Богъ е чалъ човѣку привилегията да изплати задълженията си и да удовлетвори божественитѣ изисквания по единъ чуденъ методъ, — съгласявайки се да земе човѣка съ всичкитѣ му дългове и да го направи съдружникъ въ Своята фирма. Всичко това Богъ е готовъ да извърши подъ условието, че ти и азъ ще влѣземъ въ дѣлото, направейки го наше дѣло, главната ни цѣль, и трудейки се за унапрѣждането на прѣдприятията що Богъ има на рѣка. Тия прѣдприятия сж най-великитѣ и най-благороднитѣ познати човѣку. Тѣ заключаватъ любовъ къмъ Бога и човѣка, изграждане на характера въ правда и довеждане на небесното царство на миръ и добра воли къмъ всички. Ще се съгласимъ ли на това? Тогава можемъ да затворимъ главната книга съ надежда. Защото главниятъ ни кредиторъ унищожава задълженията ни и туря на разположението ни единъ капиталъ що не сме притежавали никога.

Ще откажемъ ли? Тогава не зная другъ начинъ за избава отъ фалитѣ. Фалшиви вписвания въ главната книга не могатъ излѣга окоото що съзира всѣка измама. Даже другитѣ най-послѣ ще узнаятъ че ние сме фалшификатори, и ще почнемъ сами да се гнусимъ отъ себе си. Тогава ще застанемъ прѣдъ великия бѣлъ прѣстолъ гдѣто „книгитѣ ще се отворятъ“, огромнитѣ ни дългове ще се откриятъ, и ние не ще можемъ да намѣримъ нито въ *Бога*, нито въ другитѣ, нито даже въ себе си нѣкакъвъ способъ, чрѣзъ който да ги заличимъ и унищожимъ. Тамъ ще се видятъ както въ огнени букви, личащи въ послѣднитѣ отчети, тайниятъ прифѣтъ на вашето минало и рѣшената гатанка на вашето бъдеще.

Главната книга на живота е единъ солиденъ томъ, най-важния що имаме въ библиотеката си. Ще се обезсърдчите ако го отворите и видите какъ ужасно баланса натегнова на противоположната страна. Обаче отварянето на очитѣ ни и доброто справяне съ задачата е, началото на рѣшаването ѝ. И съ Бога, главниятъ кредиторъ, като приятелъ и помощникъ човѣку, да се не боимъ. Съ Неговата помощъ въ службата Му, ние ще сполучимъ да изплатимъ и най-малкитѣ си задължения къмъ себе си и обществото, въ мисли, думи, дѣяния и влияние. Ние ще имаме честта и удоволствието да събираме съкровища на небето, гдѣто молецъ и рѣжда не развалятъ, и гдѣто разбойници не подкопаватъ нито крадатъ.

Прѣвжежда: Ив. Д. Стефановъ.

Обръщането ми къмъ Христа.

Какъ станахъ проповѣдникъ?

Роденъ съмъ въ село Спанцитъ, Габровска околия на 1881 година. Само първитъ осемъ години отъ живота си съмъ прѣкаралъ у дома, и прѣзъ това врѣме ходихъ шестъ мѣсеца на училище. А отъ 1889—1893 година се занимавахъ съ овчарство и дюлгерство.

Когато станахъ на дванадесетъ години баща ми съ още единъ по-голямъ мой братъ, ме заведе въ В.Търново. Тѣй като братъ ми не бѣ ходилъ на училище, даде го да учи занаятъ, а мене, като „ученикъ“, настави търговецъ. Съ тая работа се занимавахъ една година, слѣдъ което я напуснахъ и отидохъ да уча занаятъ — общарство. Работнихъ общарството седемъ години. Тогава прѣкарахъ единъ грѣшенъ и свѣтски животъ, и бѣхъ свикналъ да не мога да работя за дълго врѣме при единъ майсторъ. Започналъ бѣхъ много често да ги промѣнямъ. Събирахъ се съ лоши другари. Прѣдадохъ се на пиене, пушене и други ниски пороци. Тия ли пороци ме караха да се отвращавамъ отъ себе си и отъ живота. Искяхъ да се избавя отъ тѣхъ, да промѣня всичкитъ скверни нѣща въ характера си, но нѣмахъ потребната за това сила. При все че отивахъ редовно всѣка св. недѣля на църква, всичко бѣ напразно. Трудѣхъ се да бѣда правственъ и добъръ, но грѣхътъ всѣкога ме побѣждаше. Имахъ видъ на благочестие, обаче отъ вжтрѣшната сила на благочестието бѣхъ съвършено лишенъ. Съ една дума, бѣхъ само по име християнинъ.

Първъ пътъ посѣтихъ Евангелската църква въ Търново въ 1893 г., когато се освѣщаваше. Доколкото помня, едно отъ най-важнитъ нѣща, което ми направи дълбоко впечатление, бѣ текета на проповѣдника върху който говореше: „Азъ ти казвамъ, че ти си Петръ, и на този камъкъ ще съзидамъ моята църква; и вратата адови нѣма да ѝ одолѣятъ.“ (Маттея 16; 18). Чудно нѣщо, казахъ въ себе си, въ Евангелието на тия хора има и камани! Но какво друго можахъ да си помисля, когато нѣмахъ по-рано никакво понятие, като какво нѣщо е Евангелието. И азъ вѣрвамъ, че както на мене, тѣй и на много други не слѣдователи Христови е било чудно, когато за пръвъ пътъ сж го чули или прочели.

Слѣдъ това нѣщо за около двѣ или три години, не стѣнихъ въ Евангелската църква. Но прѣзъ това врѣме, когато азъ се зарѣкохъ да не стѣпна въ църква, единъ мой другаръ, съ когото работѣхме заедно общарството започна да я посѣщава, и то редовно всѣка св. недѣля. И като така, твърдѣ естествено бѣ за него да ми разправи въ понеѣдникъ нѣкои отъ по-интереснитъ нѣща, които е можалъ да схване отъ проповѣдта на проповѣдника. Обаче на мене думата „протестантинъ“ звучеше много неприятно въ ушитъ ми. Не искахъ да я чуя, а колко повече да ми се говори, какво казатъ проповѣдника имъ. Много пжти съмъ отивалъ до тамъ, щото да затуля ушитъ си, за да не го слушамъ, като ми говори. Прибѣгвалъ съмъ даже и до бой, за да го заставя да не ми разправя за хора, които сж си промѣнили вѣрата. Помня много ясно, че не веднажъ сме събаряли калѣпитъ отъ полицитъ и катурвали на земята масата, на която работѣхме въ

работилницата. Клечки, гвоздеи, калѣпи и други инструменти се смѣсваха въ едно. Слѣдъ една такава ожесточена борба, единъ спрямо другъ, сме изживявали по три-четири часа за да поставимъ наново всѣко нѣщо на мѣстото му. Такъвъ горѣщъ защитникъ бѣхъ на бащината си вѣра, макаръ и по криво разумѣние, и жестокъ гонителъ на Евангелието. Но благодарение Богу, гова не бѣ за дълго врѣме. Между многото хули, гонения, борби и боюве, този мой другаръ сполучи най-послѣ да посѣе сѣмето на животъ вѣченъ въ сърдцето ми. То хвана дълбоко коренъ, израспа, разви се и даде плодъ на врѣмето свое.

Второто ми отиване на Евангелската църква стана по този начинъ:

Първъ зимата на 1897 година се отвори едно недѣлно училище при църквата св. Богородица, което имаше за цѣль да запознае съ четене и писане всичкитъ занаятчи, млади и стари, които не бѣха ходили по-рано въ училище. Между многото ученици, които бѣха се записали, бѣхъ и азъ.

Въ началото за една-двѣ седмици училището вървеше много добръ. Доста забѣлжителна черта въ характера на насъ българитъ е това, че много нѣща въ живота си прѣдприемаме съ горѣщъ ентузiazъмъ, но бърже се уморяваме. Това направиха нашитъ учители и учителки на това недѣлно училище, което имаше такава добра цѣль. Първата и втората недѣля всѣки отъ тѣхъ бѣше на мѣстото си, но на третата, като че ли съ метла бѣха изметени, нѣмаше нито единъ. Училището започваше сутринъ на деветъ и свършваше на дванадесетъ часа. Ний ги чакахме единъ часъ, но никой не дойде. Подигна се общо негодувание отъ тая лоша постройка на учителитъ. Започна да се говори да изпратимъ единъ отъ училищнитъ слуги да имъ съобщи, че ги чакаме. Но най-послѣ ни се каза, че каквото и да сторимъ въ случая, всичко ще бѣде напразно, тѣй като тѣ имали вечеринка нея вечеръ, седѣли много късно прѣзъ нощта и сега трѣбовало да си отспятъ.

Тогава единъ отъ насъ се обади: „Другари, елате подиръ мене, азъ ще ви заведа на едно мѣсто.“ Нѣколко души го попитаха, какво бѣ това мѣсто, на което искаше да ни заведе, и дали ще се ползуваме нѣщо, или само ще си изгубимъ врѣмето? „Мѣстото, дѣто желая да ви заведе е Евангелската църква, и вѣрвамъ, че много повече ще се ползуваме, ако отидемъ тамъ, отколкото да стоимъ туку, или да скитаме изъ улицитъ.“ Щомъ свърши, всички колкото бѣхме въ училището, като съ единъ гласъ извикахме: да вървимъ тогава по-скоро, да не бѣ да свърши службата.

Второто ми посѣщение на Евангелската църква не бѣ както първото. Азъ бѣхъ сега малко по-голямъ на години, освѣнъ това въ мене бѣше се пробудило горѣщо желание да търся знание, да изуча лично себе си, какви сж отговорноститъ ми спрямо себе си, спрямо Бога и подобнитъ между които живѣя. По тая причина много внимателно слушахъ всѣка дума, която излизаше отъ устата на проповѣдникъ. И като говореше, азъ просто се сра-

мувахъ отъ себе си, не смѣяхъ въ чичитѣ да го погледна, защото всичко що каза отъ амвонътъ, като че ли се отнасяше изключително само за мене въ цѣлото събрание. Като го слушахъ да говори противъ разнитѣ видове грѣхове, космитѣ на главата ми настрѣхваха. Нѣколко пѣти се изпотяхъ и си мислѣхъ, бездруго трѣбва да му е разправилъ тия нѣща моя другаръ. Отъ кждѣ ме знае този чело-вѣкъ, че съмъ правилъ такива лоши работи, та ги разправя тукъ прѣдъ толкова хора да ме срами?

Първия въпросъ, що запитахъ проповѣдника слѣдъ свършването на службата бѣ: има ли нѣщо въ Евангелието, което да говори противъ православнитѣ свещеници? И той ми посочи да чета Евангелие отъ Матей 23 глава. На излизане ми даде една брошурка подъ заглавие „Кѣтъмъ безпристрастнитѣ и напрѣдничави съотечественици.“

Като си отидохъ у дома, веднага започнахъ да се карамъ съ другаря си, и малко остана да го бия, защото е кавалъ на проповѣдника всичко що съмъ вършилъ. Но той се стараше да ме увѣри; че не му е казвалъ нито дума за мене. „Проповѣдника, казваше той, винаги си говори тѣй. Ако искашъ да се увѣришъ още по-добрѣ въ това, ела и идущата недѣля.“

Прочетохъ брошурката, колкото можахъ, турихъ я въ вжтрѣшния джебъ на палтото си и отидохъ да играя съ нѣколко другари отъ махлата, въ която живѣяхъ. Прѣвъ врѣме на играта тѣ забѣлѣзаха брошурката въ мене и пожелаха да я видятъ. Азъ имъ я дадохъ и чакахъ да видятъ, какво ще се произнесатъ за нея. Тѣ прочетоха нѣколко реда отъ първата страница, приистиха я единъ-два пѣти и съ голѣмо прѣзрение я захвърлиха на земята, като кавахъ, че била протестанска. Азъ се наведохъ, земахъ я безъ да имъ продумамъ нито една дума, оставихъ ги и си трѣгнахъ за дюкяна. Но като казахъ, че брошурката била протестанска, много се уплашихъ, и прѣди да стигна до дюкяна, скъсахъ я на двѣ половини и я захвърлихъ на улицата, макаръ че не бѣхъ намѣрилъ нищо лошо въ нея по-рано, като я прочетохъ. Но отъ какъ скъсахъ брошурката, съвѣстѣта ми не ме останала на мира. Постояно ме измѣчваше и като че ли ми говореше съ човѣшки гласъ: абе момче, какво лошо намѣри въ самата книжка, та я скъса тѣй жестоко.

Тогавъ рѣшихъ трети пѣтъ да отида на Евангелската църква. Ето какъ: ще отида първо, кавахъ, на православната църква, ще чакамъ тамъ до като се прочете Евангелието и слѣдъ това ще бързамъ да отида на Евангелската, да видя да ли сѣщото Евангелие ще се чете, каквото въ православната църква или нѣкое друго. И за голѣмо мое щастие, разбрахъ, че Евангелието е едно и сѣщо въ двѣтѣ църкви.

Отъ него день почнахъ редовно да посѣщавамъ събранията на Евангелската църква. Никога не изпускахъ събрание, както въ св. недѣля, тѣй и прѣвъ седмицата. Всекога така си нареждахъ работата, што да не ми прѣчи да отида на събрание. Въ всичко туй азъ усѣдахъ Божиата невидима, но силна рѣка, която ме водеше по пѣтьтъ на правдата. И не слѣдъ дълго врѣме въ мене се появи силно желание да се освободя отъ тежкия товаръ на грѣхътъ, който висеше върху раменѣтъ ми. Азъ се мо-лѣхъ на Бога да ме прости, ако и да бѣхъ много

грѣшенъ. Богъ чу молитвата ми. Скоро слѣдъ това почувствувахъ една нова сила въ мене. Азъ повѣрвахъ, че Исусъ бѣ божественъ, че бѣше наистина Синъ Божий, че бѣше Богъ. Сега сърдцето ми бѣ изпълнено съ голѣма радостъ, като знаехъ че Исусъ Христосъ е мой личенъ спасителъ. Всичко около ми се виждаше ново. Цѣлиятъ свѣтъ се бѣ промѣнилъ. Получихъ нова свѣтлина отъ горѣ. Видѣхъ ново небе и нова земя. Азъ вече бѣхъ се повѣрилъ напълно въ Божиитѣ рѣчи тайно, но вжтрѣ въ мене единъ гласъ ми думаше, че това не е достатъчно: сега ти трѣбва да изповѣдашъ Исуса Христа публично прѣдъ челоуѣцитѣ, защото е писано, „Който изповѣда Мене прѣдъ челоуѣцитѣ, и Азъ ще изповѣдамъ него прѣдъ Отца Си и прѣдъ светитѣ Ангели.“ И тѣй, като този вжтрѣшенъ гласъ не ми даваше спокойствие, заявихъ на проповѣдника, че желая да изповѣдамъ вѣрата си въ Христа публично и да се присѣдиня къмъ църквата.

И така, на 13 юлий 1897 година бѣхъ приетъ подъ изпитъ, а за пѣленъ членъ на църквата ме приеха на 3 юлий 1898 година. Отъ тогава до день днешенъ Богъ чудесно ме е водилъ и ми е помагалъ да побѣждавамъ всичкитѣ си врагове, вжтрѣшни и външни, които сѣ се изпрѣчвали прѣдъ мене.

Позволете ми да ви разкажа нѣколко случая отъ моя християнски животъ, отъ които сами можете да видите Божиата всемогъща дѣлница върху мене.

Веднага слѣдъ приемането ми подъ изпитъ, азъ трѣбваше единъ пѣтъ за винаги да се простя съ всичкитѣ пороци: пиянство, пушене, кражба, лъжа и мръснитѣ думи и пр. Това азъ не сторихъ отъ само себе си, съ моята собствена сила. Защото и по-рано, прѣди да послѣдвамъ Исуса Христа, искахъ да се избавя отъ тия пороци, но не можахъ. Не е ли явно, че Богъ бѣ Който ми даде сила да се противопоставя на всички тия изкушения? Да имъ обърна грѣбъ? Да ги напусна еднажъ за всегда? Колко сѣ истини думитѣ на ап. Павла, който казва: „Защото не ся срамувамъ отъ благоуѣствованието Христово; понеже е сила Божия за спасение на всякого който вѣрва първомъ на Юдеина, а послѣ на язычника.“ „Защото всеко отъ Бога родено побѣждава свѣтътъ, и тая е побѣдата която е свѣтътъ побѣдила, вѣрата наша.“ Кой е който побѣждава свѣтътъ, ако не този който вѣрва, че Исусъ е Синъ Божий?

Единъ пѣтъ майстора ми ме накара да отида да му купя ракия, но азъ усѣдахъ, че не бива да сторя това, тѣй като бѣхъ рѣшилъ да слѣдвамъ по стѣпкитѣ на Христа. И тѣй обърнахъ се къмъ него, безъ да се срамувамъ или страхувамъ и му заявихъ, че по никой начинъ нѣма да изпълня заповѣдта му. Казахъ му, че ако употребя насилие да ме застави да му се покоря, азъ ще прѣдпочета да го напусна, отколкото да му купя ракия. Отъ него моментъ той никога не дрѣзна да ме накара на подобно нѣщо.

На другата година отидохъ при другъ майсторъ да работя. Условието ни съ него бѣше, че всека св. недѣля прѣди обѣдъ да отварямъ дюкяна, да бърша и мажа обущата съ масло и да продавамъ, ако дойде нѣкой купувачъ. Но щомъ като станахъ пѣленъ членъ на църквата, не отворихъ вече дюкяна въ св. недѣля. Разбрахъ много добрѣ, че ако

го отворямъ въ св. недѣля, то съ това нарушавамъ една отъ Божийтъ заповѣди, която гласи: „Шестъ дни работи, а въ седмиятъ си почини и на Бога го посвѣти.“ И тукъ постѣпихъ, както и при първия случай. Казахъ единъ пѣтъ на жена му, че никога нѣма да отворя дюкяна въ св. недѣля, макаръ че така съмъ се условилъ. Тя му съобщи това мое рѣшение, но той нищо не ми каза, нито пѣкъ ме вече накара да отворя дюкяна въ св. недѣля. Богъ бѣше винаги съ мене и ми помагаше да излизамъ побѣдител и прѣпобѣдител надъ всички мѣхнотии и прѣпятствия въ живота. Работихъ тѣй сѣщо и шестъ мѣсеца при хора безвѣрници, но хвала да бже на името Божие, че Той ме запази отъ тѣхното лошо и гибелно влияние. И сега мога да се провикна съ думитѣ на Апостола Павла: Съмъ каквото съмъ съ Божията благодатъ и Божията благодатъ на мене не бѣ напразно, но трудихъ се да стоя вѣрно за Него.“ Прѣвъ това кратко врѣме, косто прѣкарахъ между тия безвѣрници, постоянно свидѣтелствувахъ за Божията безгранична любовъ, която показа къмъ насъ грѣшници и недостойни чловѣци въ лицето на Исуса Христа. Много други интересни нѣща се случиха, когато работехъ при тия хора, но нѣмамъ врѣме да влизамъ въ подробности и отъ друга страна се страхувамъ да не би да ви отека съ говора си.

Постѣпването ми въ училище бѣ планъ Божий. Бѣхъ, ако помня добръ, на осемнадесетъ или деветнадесетъ години, когато постѣпихъ въ Амер. Н. Б. заведение въ Самоковъ. Въ самото начало прѣди да постѣпя въ училище имахъ такива голѣми мѣхнотии, щото по чловѣчески ако гледа чловѣкъ, ще каже, че не е мислимо да се прѣдолѣятъ. Но въ Божийтъ очи работата бѣ тѣкмо обратно. Когато г-нъ Павелъ Тодоровъ писа на директора, че искамъ да постѣпя въ училище, той отговори, че ще ме приематъ съ десетъ наполеона, а азъ имахъ само три. И отъ тѣхъ трѣбваше да платя за пѣтъ отъ Търново до Самоковъ, да си купя учебници и да внеса за храна въ клубъ. И точно въ това врѣме, когато имахъ борба съ себе си, като какво да направя, дожда единъ човѣкъ отъ градътъ да пита г-нъ П. Тодоровъ дали има нѣкое Евангелско училище въ България, въ което да изпрати сина си въ него да се учи. Г-нъ П. Тодоровъ му каза, че има такова училище въ Самоковъ. Съобщи му тѣй сѣщо и за мене, че ще отивамъ въ него. Той пожела да се срѣдне съ мене, да си поговоримъ и да опрѣдѣлимъ деньтъ, въ който да трѣгнемъ, като при това ми обѣща, че ще ми плати пѣтнитѣ разности отъ Търново до Самоковъ.

Но не бѣше единствата мѣхнотия, както казахъ, по-горѣ, само материалнитѣ срѣдства, а има и друга много по-голѣма отъ нея. Азъ бѣхъ свѣршилъ само първо отдѣление, а като се явихъ при директора, за директоръ на училището тогава бѣ г-нъ Р. Томсънъ, той ме попита, на какво прѣдмета ще държа изпитъ. Отъ начало не знаехъ какво да му отговоря, понеже не равбирахъ; що ме пита. И слѣдъ малко размисление, азъ му казахъ: Г-нъ Томсънъ, не разбирамъ що значи думата „прѣдметъ“, а камо ли да държа изпитъ. „Но ти не си ли ходилъ на училище?“ ме попита той. Да, ходихъ само шестъ мѣсеца, когато бѣхъ на село. Той се изсме, наведе се надъ масата си, и нѣщо за около де-

сетъ минути не ми продума. Слѣдъ тая кѣса пауза, обърна се къмъ мене и ми каза, че макаръ да не съмъ свѣршилъ всичкитѣ отдѣления, ще ме приеме въ първи класъ. „Вѣрвамъ, че ти не ще бждешъ, като тия малки момчета, които чакатъ само да бие камбаната да излѣзатъ да играятъ, а ще се учишъ, нали?“ Да, за това именно съмъ дошелъ да уча, а не да играя.

„Има нѣколко ученици отъ първи класъ, които ще държатъ изпитъ тая вечеръ по български езикъ. Иди и ти съ тѣхъ да слушашъ. Това ще бже за тебе ползано, защото ще се запознаешъ съ учителя и ще чуешъ, какъ изпитва и какъ ученицитѣ разправятъ урокътъ.“

Отдохме вечеръта учительтъ започна да изпитва по-малкитѣ ученици, а на мене даде да гледамъ единъ албумъ съ картички. Но най-послѣ дойде и моя редъ да казвамъ. Дигна ме и почна да ме пита, какво нѣщо е изречение, що е мисль? и така нататѣкъ. Азъ казахъ, че нищо не разбирамъ. „Ами не можешъ ли поне да четешъ?“ Мога да сричамъ, като ученикъ отъ първо отдѣление. Той ми подаде единъ вѣсникъ и ми посочи за прочета една малка статийка отъ него. Но какво съхпадение! Азъ бѣхъ прочелъ прѣвъ деньтъ сѣщата статия нѣколко пѣти. И като я видѣхъ, рекохъ си, поне на четене ще издържа изпитъ, ако не мога по друго и започнахъ да чета. Като стигнахъ до срѣдата на статията, учителя ме спрѣ и каза: „Ти ще се научишъ.“ Но като незнаехъ, какво друго да му кажа, рекохъ, че нали за това съмъ дошелъ въ училище, да се науча. Никой другъ ученикъ по-рано, нито слѣдъ мене, не бѣ приетъ въ училище безъ да е свѣршилъ основно училище, както менъ. И въ този случай за моето постѣпване въ училище никакъ не се съмнѣвамъ, че Богъ искаше тѣй да стане и стана.

Ималъ съмъ твърдѣ голѣми мѣхнотии, а особено въ началото, за издрѣжка въ училището. Първата година най-малко шестъ пѣти ме изключваха отъ клубътъ, понеже нѣмахъ да внеса на врѣме опрѣдѣленитѣ за храна пари. Но Богъ, на когото се трудѣхъ вѣрно да служа, не ме оставаше въ оскѣдностъ. Той всѣкога промишляваше по единъ и по другъ начинъ за мене.

Като свѣршихъ първи и втори класъ земаха ме войникъ.

И като войникъ, стояхъ твърдо за моятъ Спасителъ. Мнозина по-рано служили отъ мене Евангелисти казваха, че било много мѣчно за единъ младежъ да изповѣда, че е Христовъ послѣдователъ въ казармата. Но за мене не бѣ тѣй мѣчно, защото знаехъ въ Кого съмъ повѣрвалъ, и че ще ми се даде потрѣбната помощъ за да побѣдя мѣхнотийтъ и въ казармата, както бѣхъ ги побѣдилъ въ училище. Наистина, Христосъ е казалъ, че въ свѣтътъ ще има гонения, скѣрби и плачове за Неговитѣ послѣдователи; „но държайте, казва, азъ побѣдихъ свѣтътъ.“ Всички, се казва на друго мѣсто въ св. Писание, които искатъ да живѣятъ благочестиво въ Христа Исуса, гонени ще бждатъ.“

Казахъ си, че нѣма защо да се страхувамъ отъ гонения, защото вѣрвамъ въ единъ живъ, а не въ мъртавъ спасителъ. Въ единъ спасителъ, който е близо при мене и е готовъ да ме защити отъ всичкитѣ разжежени стрѣли на Лукавия.

Още на първия ден, щомъ стъпи кракътъ ми отвътрѣ прага на казармата, обѣвихъ обѣзденето си. Тѣзи, които сѣ ходили войници знаятъ, че никаква книга не може да влѣзе въ казармата безъ разрѣшението на военното началство.

Полковния командиръ издаде заповѣди, щото всичкитѣ ротни да прѣгледатъ книгитѣ, които младитѣ войници сѣ виели въ казармата. На слѣдующия день ротния дойде да прѣгледа, какви книги иматъ младитѣ войници и да ги завѣри. Тогава фелдфебела дойде при мене и каза: „Пулевъ, дай си книгитѣ да ги прѣгледа ротния. Понеже азъ имахъ най-много книги отъ всички войници, той остана очуденъ. Заповѣда да отида въ канцеларията му. Азъ разбрахъ причината, за която ме вика, прѣди да ми съобщи; за то се приготвихъ за отговоръ на въпроситѣ му. Щомъ като влѣзохъ въ канцеларията му, заставахъ мирно и казахъ: какво заповѣдате, г-нъ капитанъ? Той ме изгледа проникателно нѣколко пѣти отъ глава до нети и каза: „кажи ми, за пари ли си протестантинъ или по убѣждение?“ По убѣждение, г-нъ капитанъ. Подиръ това той прѣгледа книгитѣ ми, завѣри ги и почна: „нашитѣ закони позволяватъ вѣротърпимостта, но строго ти заповѣдамъ да не проповѣдавашъ!“ Но, при все че ми се заповѣда тѣй строго да не проповѣдамъ, пакъ не мълчахъ, а говорѣхъ на другаритѣ си, четѣхъ имъ отъ Библията и много отъ тѣхъ съмъ водилъ на църква.

Когато се каза, че ще ни кълнатъ, доложихъ на фелдфебела, че ако искатъ да ме кълнатъ да ми кажатъ, за да мога да съобщи на пастира си да дойде да ме закълне, когато ще извърши този обрѣдъ. Той се обърна къмъ мене съ тѣзи думи: „абе момче, я си гледай работата, ти си самъ въ цѣлия полкъ, за туй може и да се не кълнешъ.“ Добрѣ, но гледайте, послѣ да не ви е мѣчно, ако се случи нѣщо въ денътъ, когато ще се извърши клетвата; защото по никоѣ начинъ нѣма да се съглася да ме закълне православенъ свещеникъ.

Като дойде деньтъ, въ който щѣха да ни кълнатъ, азъ си мислѣхъ, влѣзъ основа на думитѣ казани по-рано отъ фелдфебела, че ще ме проводятъ пѣкждѣ на работа, или ще ме оставятъ въ казармата, за да не ме водятъ да се кълна. Обаче работата излѣзе тъкмо обратно на това, което си прѣдполагахъ. Като почнаха да даватъ парадни дрехи на другитѣ войници, дадохъ и на менъ. Тогава се увѣрихъ, че тѣ иматъ намѣрение да ме кълнатъ. Отидохъ втори пѣтъ при фелдфебела и му казахъ, че нѣма да приема да се закълна по православенъ начинъ, но той се направи като че ли не ме чу, и си влѣзе въ канцеларията. Изрнахъ се и си казахъ, дѣ да видимъ какво ще излѣзе отъ това.

Веднага като се приготвихме, строиха ни и ни заведоха на мѣстността „Марно поле“, където щѣше да се извърши клетвата. Построиха ни въ разгнать строй, въ двѣ редици. Азъ се случихъ въ първата редица близо до аналоя (църквата). Когато свещеника свърши церемонитѣ, качи се на единъ столъ и започна да говори за значението на клетвата.

Слѣдъ това кратко обяснение, каза, всичкитѣ войници да си дигнатъ дѣсната ръка на горѣ съ тритѣ прѣста събрани и да повтарятъ подиръ него думитѣ: „Заклевамъ се въ Името на Отца и Сина и Духа Свѣтаго, че ще служа честно и вѣрно на Кня-

за и Отецеството, като го защищавамъ отъ вѣнкашпи и вжтрѣшни врагове, и ако стане пужда нѣма да пожала послѣдния си капка кръвъ за него.“ Азъ не си дигнахъ ръката. Полуротния командиръ ме забѣлѣза и почна да вика: „Пулевъ, дигай ръката си!“ Азъ отговорихъ, не мога, г-нъ подпоручикъ, това е противъ убѣждението ми. Втори пѣтъ извика, „дигай ръката.“ Но азъ казахъ, че по никоѣ начинъ не ще сторя това. И така, той бѣ принуденъ да отиде и да ме доложи на дружинния командиръ. Въ това врѣме дойде командиря на трета рота разяренъ, като нѣкой гладенъ лъвъ, излѣзалъ отъ клѣтката си, който искаше да ме разкъса на парчета. Сви ръката си на юмрукъ и му се искаше да ме удари въ гърдитѣ. Другъ скърцаше съ зѣби и ми се заканваше, че ще ми даде да разбера какво значи да се не покорявамъ на началство, а азъ му казахъ рѣшително, че нищо не може да ми направи, защото имамъ хиляди лѣти по-силенъ защитникъ отъ него. Другаритѣ ми помежду които бѣхъ, просто треперяха отъ страхъ, и не можеха да си обѣнятъ, каква бѣ тая твърдостъ въ мене. Дойде дружинния командиръ, за дружиненъ тогава бѣ назначенъ нашия ротенъ, настѣхналъ, готовъ да изпие кръвта ми. „Пулевъ, каза той, защо не си дигашъ ръката.“ Тогава Богъ ми даде особна сила да говоря, азъ се обърнахъ къмъ него и започнахъ: г-нъ капитанъ, въ началото при постѣпването ми въ казармата, кагато ми завѣрявахте книгитѣ, вий ме питахте за пари ли съмъ протестантинъ или по убѣждение, азъ ви казахъ, по убѣждение. И сега не мога да наруша обѣщанието си. „Но ви протестантитѣ не се ли кръстятъ, когато се молятъ?“ Не! Ний се молимъ, а не се кръстимъ. Като разбра, че нѣма да се покоря, отиде, та ме доложи на полковния командиръ. Командиря каза, „нека мине само подъ знамето.“ И тази побѣда понесохъ не азъ, а Богъ чрѣзъ мене.

Слѣдъ изтичането срока на военната служба пакъ се върнахъ въ училище и съмъ училъ до сега. Просто не мога да изкажа благодарността си на Бога, за гдѣто Той, тѣй чудесно ме е водилъ прѣзъ такива трудни обстоятелства на живота ми.

Мнозина отъ учителитѣ ме съвѣтвяха да отида въ Америка. „Съ този характеръ и постоянство, което имашъ, казваха тѣ, ще спечелишъ много пари.“ Но Богъ ми е свидѣтель, че не съмъ ималъ такова желание да печеля материално богатство. Единичното богатство, което искамъ да придобия въ този свѣтъ е да заведа колкото се може повече грѣшници души при Христа. И сега заставамъ прѣдъ васъ, искахъ да ви увѣря, че отъ самото начало на моето обръщание до днесъ съмъ усѣщалъ Божия гласъ, който ме е викалъ и вика да отида въ Неговото лозе, да работя за обръщанието и на други грѣшници души къмъ Него, както моята. Единъ доста заможенъ търговецъ прѣди четири-петъ години искаше да ми отвори дюкянъ, като ми даваше всичкитѣ необходими срѣдства за това. И като така, твърдѣ лесно би било за мене да се съглася на такова прѣдложение. И нека ви изповѣдамъ, че почти бѣхъ се рѣшилъ да приема, ако да не бѣ ми казалъ гласътъ Божий, че за мене има много по-висока и полезна работа въ този свѣтъ.

И най-послѣ ще кажа нѣколко думи, като какъ

гледамъ на работата, която Богъ ме призовава да върша прѣвъ останалата частъ на животътъ си.

Всичкитѣ професии които съдѣйствуватъ за общото благодѣйствие на човѣчеството сж полезни. Да работи човѣкъ общарство, дряхарство или какъвто да е другъ занаятъ е добро нѣщо; да бѣде човѣкъ докторъ по медицината, да лѣкува физическото естество на човѣка е по-добро; да бѣде учителъ, да гони невѣжеството и мрака отъ умовѣтъ на простата маса на народа и да прѣска лжнитѣ на науката е още по-добро; но да бѣде човѣкъ носителъ на Божията видѣлина е най-доброто. Колко сж прѣкрасни върху горитѣ нозѣтъ на оногозъ, който благовѣтствува и проповѣдва миръ! На оногозъ който благовѣтствува и проповѣдва спасение, и говори: „Богъ твой царува, Сионе.“ (Исаия 52 : 7). Защото гледайте, колкото повече човѣцитѣ приематъ Исуса Христа като свой личенъ Спасителъ, и Евангелието за основа на животътъ си, толкова по-скоро ще изчезнатъ причинитѣ за страдание. Кръчмитѣ, страданията, болницитѣ и затворитѣ ще се посѣщаватъ много по-малко, и църквитѣ ще се изпълнятъ. Да, тогава само ще настане онова блажено врѣме: „Когато земята е пълна съсъ знание за Господа,

както водитѣ покриватъ морето.“ „Кога сабитѣ съ рѣжда въ пожницитѣ се покриватъ, а острий сѣрпъ въ рѣждѣтъ на земледѣлца свѣти; кога житницитѣ сж пълни, а тъмницитѣ празни; кога хлѣбаритѣ се возятъ, а лѣкаритѣ пѣши; кога праговетѣ на храмоветѣ сж излизани, а сѣдилищнитѣ дворове сж обрасли съ бурени; тогава държавата добръ се управлява и народътъ благоденствува.“

Моето горѣщо желание е да посвѣтя всичитѣ си сили, които Богъ ми е далъ, духовни, умствени и физически за по-скорошното дохождане на онзи великъ день, „който електрическата жица на съгласието ще опаше земното кълбо, и ще съедини свѣтътъ. Азъ ще работя за въдворяването на Христовия духъ, който най-сѣтне ще овие симпатитѣ и интереситѣ на цѣлия човѣчески родъ въ мръската на едно голѣмо братство, и ще тури отгорѣ му печата, или ще нише отгорѣ му съ букви тъй свѣтли, както самитѣ слънчеви лъчи, онѣзи прости, но славни истини, че Богъ е Отецъ на всичкитѣ човѣци, и че всички сж брати.“

Видишъ.

Н. Н. Пулевъ.

ОТВОРЕНО ПИСМО

До господина
Министра на Народ.
Просвѣта.

Уважаемый Господинъ Министре,

За учителъ въ селото ни Хотанца, Русенска околия бѣше назначенъ нѣкой си силистренски гражданинъ Манолъ Цаневъ, който поради прѣдизвиканитѣ отъ нашата глупава дипломация обстоятелства е билъ припуденъ да напусне заробеното си бащино огнище и се скита ни милъ ни драгъ изъ незаробената частъ на България.

Той зае длъжността си своеврѣменно и започна своитѣ учебни занятия. Стѣпилъ за прѣвъ пѣтъ въ жителския животъ, пропитъ съ високи идеали, той се прѣдаде всецѣло на учебното дѣло и съ голѣма прѣданостъ влагаше всичитѣ си сили за умственото развитие на своитѣ ученици, за кратко врѣме той успѣ да подготви ученицитѣ да възприематъ и усвоятъ материалъ, който прѣзъ цѣлата минала година не можаха да изучатъ.

Започналъ тукъ за прѣвъ пѣтъ учителската си кариера, той обѣщаваше да допринесе много въ визитателното дѣло. Захващанъ съ усърдие той продължаваше съ голѣмъ успѣхъ и всичкитѣ селяни се радваха, че провидѣнието имъ е пратило единъ много добръ, да не кажемъ идеаленъ, учителъ. Тая радостъ на селянитѣ, обаче, не трая за дълго врѣме. Учителъ макаръ и съ блага душа и умствени способности, носеше въ своето естество единъ ужасенъ, непрестимъ грѣхъ — Манолчо бѣше рожба на протестански родители и като така и той самия бѣше протестантия по рождение. Но независимо отъ това той имаше и нѣкои лоши характерни черти — той не ходеше въ кръчмата, не употребяваше никакви спиртни питиета, и надъ всячко това

той бѣше и врѣденъ за държавата отъ фискално гледище, защото не пушеше и тютюнъ, а като такъвъ той не можеше да бѣде и народенъ учителъ. Този грѣхъ скоро биде подущенъ отъ единъ православенъ свѣщенникъ, залавявъ въ прѣлюбодеяние и за да измисли свѣщения си дългъ, донася за това въ митрополията, която пѣкъ отъ своя страна прави разпорѣждане чрѣзъ свѣтейшия синодъ да напастъ прѣдъ васъ за уволнение на учителя протестантинъ.

До тукъ всичко върви по своя естественъ пѣтъ. Развратния духовенъ отецъ да иска уволнението на учителя протестантинъ, това нѣщо е естествено. Да се застъпи свѣтата православна митрополия за прѣмахването на тоя еретикъ е нѣщо обикновено. Да настоява свѣтлия синодъ за заличаванieto на Цанева отъ списъка на народнитѣ учители и уволнението на тоя опасенъ за отечеството и православната църква бунтовникъ, това е още допустимо, но да се подчините вие, министера на просвѣтата, на демонското желание на свѣтлия синодъ и да уволните подведомствения си учителъ само заради това, че той билъ протестантинъ, това е необяснимо. И най-характерното въ заповѣдта за уволнението на тоя учителъ е, че въ нея вмѣсто закони цитира се нѣкакво си писмо отъ митрополията, като че тая послѣдната стои по-горѣ отъ всички закони. Тогава питамъ Ви, г нѣ министре, защо не прѣдадете въ рѣцѣтъ на свѣтитѣ митрополи да се разпорѣждатъ съ учителския персоналъ? Ако вие играете тамъ ролята на кукла, тогава разгласете това та всѣки да го знае. До сега ний сме знаели че сѣдбата на просвѣтителното дѣло е дадено въ рѣцѣтъ на единъ независимъ отъ духовнитѣ власти министъръ и сме били спокойни, иначе българскитѣ граждани биха дѣйствували друго яче. Ако въ просвѣтителното дѣло бъркатъ езуитскитѣ рѣцѣ на книжницитѣ и фарисейтѣ, тогава кажете това велегласно на българския народъ.

Уволнението на Цанева е цѣло безаконие и произволъ отъ ваша страна. Това ви дѣяние, освѣтъ, че не

се оправдава отъ никой законъ, но е категорично и забранено отъ основния ни законъ. Чл. 40 отъ конституцията гарантира правата на всекиго въ вѣроизповѣдно отношение, а съ прѣдмѣтното си прѣдписане до инспекцията ви по единъ околѣнъ пътъ и подъ натиска на морално влияние казвате Цаневу: „Ако искашъ служба по моемо вѣдомство не можешъ да изповѣдавашъ други религии освѣтъ православието.“ Цаневъ е български поданикъ. Наборната комисиия го е взела за войникъ, а щомъ той е български поданикъ, вие нѣмате право да го третирате освѣтъ като български поданикъ, слѣдователно прѣдписанието ви за неговото уволнение е единъ произволенъ актъ, защото е явно нарушение на чл. 57 отъ конституцията, който гласи: „Всичкиятъ български поданици сж равни предъ закона“. . . . Питамъ ви азъ, какъ ви е тукъ равенството, когато не третирате еднакво протестантите съ православните? Не ли и едините и другите сж все български поданици? Наистина чл 41 отъ конституцията казва: „Поради религиозни убѣждения никой не може да со откаже отъ изпълнението на дѣйствиущите и задължителни за всекиго закони.“ Питамъ ви тогава, г-нѣ министре, на какво се основава вашия произволъ въ конкретния слѣчай? Ние протестантите отъ какво задължение сме отбѣгвали до сега? Даянци ли не сме плащали? или прѣзъ врѣме на освободителната война сме дезертирали отъ отечествения си дългъ? Не бихме ли се рамо до рамо съ своите бойни православни другари? Кажете, за Бога, колко протестанти дезертираха отъ бойното поле?

Кажете защо и за какво е този вашъ произволъ? Какво той цѣли? Да ли свѣтия синодъ е по-могъщъ отъ васъ та се съгласихте и подчинихте себе си на неговото езуитско желание? Или искате да възбуждате антигонизмъ между православни и протестанти? Не ви ли потрепери ръката когато подписахте тоя противозаконенъ актъ за уволнението на тоя учителъ, и не ви ли мина прѣзъ ума мисълта какво мнѣние ще има за България тоя добруджански изгнаникъ, когато бже повикавъ утрѣ подъ знамената да защищава отечеството, на което управниците така произволно отнеха гарантите отъ конституцията граждански права?

Напраздно ровихъ закона за народната просвѣта и правилника за неговото приложение за да намѣрия тамъ нѣкое оправдателно за слѣчая постановление. Оказа се че такива права тоя законъ не ви е делегиралъ. Обръщахъ и другите закони, но и тамъ не намѣрихъ нѣкакво законоположение което да оправдае вашия произволъ въ конкретния слѣчай.

Ако учители Цаневъ не е отговорилъ на ценза, тогава защо го назначихте чрѣзъ подвѣдомственната си инспекция? Ако ли е провиненъ въ нѣкое неизпълнение на закона, тогава изложете обстойно това провинение. Ако ли пъкъ отъ страна на свѣтия синодъ ви е донесено, че той не е изпълнявалъ нѣкои наредби прѣдвидени въ закона или правилника за народната просвѣта, тогава трѣбваше да анкетирате дѣлата му и слѣдъ като се увѣрите въ дѣйствителността на донесението, тогава съ една мотивирана заповѣдъ вие имавте пълно право да му наложите наказание каквото намѣрите за добро и справедливо, но даже и въ такъвъ слѣчай вие не можавте да игнорирате рѣшението на окръжния учил. съвѣтъ. Слѣдъ мотивираното рѣшение на тоя съвѣтъ вие бѣхте въ правото си да уволните Цанева и никой не ще ви осъди, защото поради религиозни убѣждения никой нѣма право да отбѣгва отъ формалностите които дължността му налага.

Русенската инспекция, по всѣка вѣроятностъ ще ни изпрати другъ учителъ и той ако не е протестантинъ ще бже социалистъ, но православенъ нѣма да бже. Това свѣтия синодъ го знае много добръ. Безвъзвратно отлѣтѣха врѣмѣната на заблудата и тъмнината, а свѣтата православна църква се крѣпи именно на тия отрицателни християнски добродѣтели. Срѣдновѣковното було трѣбва вече да се прѣмахне, маската трѣбва вече да падне за да се види лицето въ сжщинския му образъ. Волята Господна не е само за владици и чернокапци думбази. Божитѣ заповѣди не трѣбва да лѣщѣтъ само по хоругвите на синодалните старци и одеждите на православните попове, тия заповѣди трѣбва да проникнатъ до сърдцето на всекия мирянинъ. Ако има единъ праведенъ Богъ, Който се грижи за сждбините на народите, той е Богъ единъ и не трѣбва да се крие въ олтаря само на православната църква, а трѣбва да се прѣдстави на всичките народи, плѣмѣна и язици. Настаало е врѣме църквата да се прости вече съ държавата за да се разбере кой какво иска; който иска религия нека самъ да си е издържа. Никой не трѣбва да се задължава да поддържа думбазите около софийското думбелхане.

А вие, г-нѣ министре разберете добръ, че науката не е нито православна, нито протестанска, тя е обща за всички и трѣбва да бже съвършено независима отъ която и да бже религия, защото православната религия държи народите въ невѣжество, и цѣлата на науката е да просвѣщава народите. Като се подчиняват на свѣтия синодъ, вие подчинявате и прогреса на невѣжеството.

Ако ли вашето прѣдписане до инспекцията се основава на нѣкакво си окръжно, тогава пардонъ, защото знаи че либералния блогъ може съ окръжни да отмѣня законите и да тъче послѣдните подъ краката си.

О, врѣмена, о, прави!

с. Хотанца.

Кромвелъ.

Какъвъ трѣбва да бже истинския християнинъ.

Колко лесно изговаряме думата християнинъ, и пакъ какво дълбоко значение има тя въ себе си. Много често въ ежедневиия животъ си задаваме единъ на другъ въпроса: Ти християнинъ ли си? А ти християнка ли си? И пакъ лесно си отговаряме: Да християнинъ съмъ, и християнка съмъ, и съ това се изчерпва въпроса. Изглежда, като че самата дума ни задоволява, и ние нѣкакъ си естествено се прѣвѣрваме къмъ такъвъ наименованъ християнинъ, безъ да знаемъ неговото вѣтрѣшно християнство. Ахъ! какво чудно и тайно нѣщо е човѣка, и какъ чудесно може той да укрие слабостите си, ако и да прѣврѣмено, и да ви се прѣдстави за най-искренъ и вѣрующъ християнинъ. Да слушаме разговорѣтъ му, молитвите му, да гледаме обноските му спрямо васъ и другите ще кажите.

Ето го истинския християнинъ, това е той. Но почакайте, не бързайте съ наименованието си, защото тия двѣ думи сж цѣнни и всекия не може да ги притежава.

Самата дума християнинъ значи Христовъ послѣдователъ, а като такъвъ изисква се отъ него да

се труди, така щото животътъ му да отговаря на Християния животъ. Мърлото на истинския християнинъ трѣбва да бѣде Христосъ, а не чловѣцитѣ, както това често се практикува. Не бива да гледаме слабоститѣ си единъ на другъ, и това да ни обезсърчава, да падаме духомъ. Никой чловѣкъ не бива съвършенъ, тъкмо Господъ и Исусъ Христосъ, и като така, ние трѣбва да се притичае на помощъ при тѣхъ, и да ги молимъ за прѣмахване на тия слабости, които понѣкога ставатъ за съблазнѣнъ помежду ни.

Истинския християнинъ, не е християнинъ само въ църквата, но и въ обществото и въ самия си домъ.

Той не върши дѣла за слава и удобрение отъ смъртнитѣ чловѣци, но върши всичко подъ диктовката на неговата невинна душа, и чисто неопетнено сърдце. Да, това е истинския християнинъ. Молитвата не я има за луксъ, и извършване просто една формалностъ, но той чрѣзъ нея се срѣща съ тогава, комуто се е прѣдалъ всецѣло, и се разговаря съ него, както малко дѣте съ своята любяща майка. Слушала съмъ нѣкой да казватъ: „Не мога и не искамъ да се моля, защото не мога добръ да се изразявамъ и съ по високи думи да се моля, както трѣбва за прѣдъ общество.“ О! далечъ отъ такива християни, които искатъ луксове и въ молитвитѣ си. Тогава тѣ не искатъ да се молятъ, а искатъ да философствуватъ, за да се покажатъ такива каквито не сж, и то прѣдъ кого? Пакъ прѣдъ смъртнитѣ насъ чловѣци.

Нека помнимъ това, че Богъ поругаемъ не бива, и ако мислимъ съ нашитѣ философии, да заличимъ грѣхветѣ и прѣстѣпленията си, това не ще бѣде. Ако само устнитѣ ни мърдатъ, а сърдцата ни не трепватъ, и умътъ ни е нѣкъдѣ другадѣ, това не е молитва, а просто гимнастика на устнитѣ. Вървамъ, че много добръ истинския християнинъ схваща що значи молитва и съ какъвъ духъ трѣбва да бѣде придружена.

Читателю! слѣдъ всичко казано до тукъ, тури ръка на сърдцето си и се запитай: истински християнинъ ли съмъ азъ? И ако дѣйствително се намѣриши за такъвъ, то слѣдай и не се обезсърчавай.

Търпи мѣжноти и върви съ бързи крачки на прѣдъ, и все на прѣдъ.

„Който прѣтърпи до край, той ще спасенъ да бѣде.“

Видинъ.

Г-жа С. Н. Пулева.

Писмо до Редакцията.

Уважаеми г-нъ редакторе,

Въ свързка съ антрефилето, помѣстено въ послѣдния брой на „Христ. Свѣтъ“ за условията при които е призната Американската дѣвич. гимназия въ Самоковъ, прѣди да изкажете вашитѣ възгледи, вие отправихте много умѣтна покана за да ви се дадатъ по въпроса нѣкои допълнителни свѣдѣния и обяснения. Възползванъ отъ вашата и въ защита на истината и на добръ разбранитѣ интереси на заведението, моля ви да дадете мѣсто на слѣдното:

Споменатитѣ въ вашето антрефиле условия дѣйствително сж прѣдложени отъ М-ството на Про-

свѣщеннето, но съ приемането имъ, болшинството отъ Училищ. Настоятелство и Дирекцията не намиратъ нищо, което да прѣчи за постигане високата възпитателна цѣль на заведението. Сжествуващитѣ духовно-нравствени влияния не сж ли жизненитѣ условия и вседостатъчната сила за изграждане то на солиденъ християнски характеръ въ дѣвицитѣ? Друго, за нашитѣ синове и дѣщери които слѣдватъ въ народнитѣ прогимназии, ние настоятелно изискваме освобождение отъ Законъ Божий, и тази свобода дѣйствително ни е гарантирана. Добръ, но като отявлени и жарки защитници на религиозната свобода и толерантностъ, какъ можемъ ние евангелиститѣ да бѣдемъ едностранчиви и тѣсногрудни и да отказваме сжщата свобода на другитѣ? Освѣтъ това съ даването на тази свобода, на нѣколкото православни дѣвици се прѣдставя прѣкрасенъ случай да правятъ сравнение и изборъ между вънкашната обрядностъ въ православната църква и живото-давитѣ истини на Евангелието. Благодарение на постигнатото признание, прѣдъ Американската дѣвич. гимназия въ Самоковъ се отварятъ широко врата за полезностъ, сега именно тя се доближава до народа, и въ нейната ограда могатъ да се възпитаватъ дѣщеритѣ на нѣкои отъ най-добритѣ и най-надежднитѣ българи сѣмейства.

Съ почитание: С.

Б. Р. Това писмо дойде подиръ печатането на миналия брой. Макаръ и несъгласни съ него, ние му даваме гласностъ за да се види какво мислятъ нѣкои самоковци по този въпросъ. Мислимъ, че статията въ миналия ни брой може да послужи до нѣкъдѣ за отговоръ на горното. Но другъ пжтъ можемъ да се повърнемъ по това и да кажемъ слабитѣ страни на горниятъ дописникъ.

Апелъ

отъ Сливенското Ез общество.

Драги Братя и Сестри въ Господа, Върваме, че сте запознати съ край-балканскитѣ градъ Сливенъ, въ който денонощно тракатъ стотици колелета на повече отъ 22 текстилни фабрики, и даже сте вече чули, че Богъ е посѣтилъ и това мѣсто съ Своето благовѣстие къмъ работницитѣ отъ разни народности, търговцитѣ, свободнитѣ граждани и околнитѣ посѣлници. Въ толкова голѣмъ градъ отъ 23 хиляди жители има: три-четири православни, една арменска, една католическа църква, а Евангелска църква още нѣма, но Божията работа е почната и то при доста незгодности и мѣжноти отъ организирането ни прѣди доста врѣме въ Евангелско Общество до днесъ. Безъ работникъ и срѣдства то се е водило за доста години само. Посѣщавано е било по за нѣколко гдини отъ работници и е оставяло пакъ въ това положение, но най-послѣ Богъ промисли и за насъ работникъ, обаче дѣлото много страда по причина, че Евангелското Общество нѣма собствено помѣщение за Недѣлнитѣ си служби. То е употрѣбавало до сега това на покойния Д-ръ Маршъ, което слѣдъ неговата смъртъ на слѣднитѣ искатъ да имъ се изплати, при това, и

плана го разрушава и ние оставаме на улицата. Бѣд-ни и малко както сме прѣди да помолимъ всичкитѣ Евангелски църкви, общества и частни лица да ни се притечатъ на помощъ, ние обѣщахме до края на тази година да имаме сумата отъ 1000 лева, слаби срѣдства, съ които ще разполагаме за изплащането на мѣстото и съграждане ново здание, а идущата година да почнемъ строенето. Отъ тукъ става ясно че не можемъ да не очакваме Вашата помощъ безъ която не ще постигнемъ желанието си въ построй-на на молитвенъ домъ, нито пъкъ да удостоимъ Васъ съ живото Ви участие за проповѣдване на Цар-ството Христово въ този голѣмъ градъ, въ който се чувствува такава належаща нужда отъ Христа. Затова сме увѣрени, че ще притурите по нѣколко тухли съ лептата си и ще ни насърдите въ прѣд-приятното ни, за което и прѣдварително ви благо-даримъ. Помощитѣ се приематъ въ Редакцията на „Хр. Свѣтъ“ и Пастиръ С. И. Градинаровъ.

ЕВРЕЙСКО-ХРИСТИАНСКИ ОТДѢЛЪ.

Повѣрването на едно еврейче въ Исуса.

Роденъ съмъ въ Дупница отъ родители евреи. Още отъ малкъ бѣхъ възпитанъ въ религиозенъ духъ, по Мойсеевия законъ. Съзнанието ми за религията и еврей-ството ми бѣ още повече освѣтлено, когато бѣхъ уче-никъ въ еврейското училище и пѣвецъ въ синагогал-ния хоръ.

Въ училището учителя често ми разправяше за Месия, че той ще дойде и миръ ще посади на земята. Азъ слушахъ, чувахъ съ радостъ неговитѣ думи... Жи-вѣхъ съ мечтата за идването на Спасители, ала той не идваше... и азъ, слѣдъ като се убогатихъ съ доста-точно познания въ туй учебно заведение, постъпихъ въ гимназията. Тукъ, далечъ отъ религията, лишенъ отъ Закона Божи, усѣдахъ моето постепенно отпадане въ духовно отношение. И лека полєка въ менъ всичко по-тъмняваше, въ менъ бѣ изличенъ и самия Богъ. Сега пито горѣщитѣ молби на казана, нито мелодичнитѣ пѣ-сни на хора, нито смѣтливия споменъ за Бога сж били силни да ме събудятъ отъ онова жалко състояние, въ което бѣхъ изпадналъ. Мрачина, отсѣкхъ тѣмнина ме ограждаше... Но при все това, азъ дирѣхъ истината, азъ търсѣхъ спасението на мой народъ, ала безъ Бога.

Прѣзрѣхъ сѣкровищата останали отъ моитѣ отци, отнасяхъ се съвсѣмъ равнодушно къмъ миналото на то-зи нещастенъ народъ, на този вѣченъ пилигримъ.

Азъ не се молѣхъ вече на Бога, защото не раз-бирахъ нищо отъ молитвитѣ — стариятъ библейски е-зикъ не ми бѣ извѣстенъ.

Като прѣдседателъ, като секретаръ, като простъ членъ въ младежкитѣ еврейски организации дирѣхъ на-чинъ за спасението на Израила, но далечъ отъ Бога.

Единъ недѣленъ день, прѣди 4—5 мѣсеца, вър-вѣйки изъ улицата, внезапно вниманието ми бѣ при-влечено отъ залѣпения голѣмъ афишъ, на който съ гра-матни букви бѣ написано: „Обединението на Еврейство-то и Християнството.“ Като всѣки еврейинъ, който оби-ча свой народъ и трепери прѣдъ неговото бѣдаще, азъ

за Обществото

Прѣдседателъ: (подп.) Пастиръ С. И. Градинаровъ
Секретаръ (подп.) Иванъ С. Топаловъ

Бюрото на Общия съборъ на Българ. Евангел-ски Църкви ни насърчи въ прѣдприятното ни и съ санкция отъ 20 августъ 1914 година ни прѣпо-рѣча до църквитѣ, общества и частнитѣ лица съ слѣдующето:

„Бюрото на общия съборъ на Б. Евангелски църкви сърдечно прѣпорѣча на всичкитѣ църкви този апелъ и се надѣва, че всички ще се отзоватъ съ щедри помощи за да може по-скоро да се съгра-ди Евангелска църква въ гр. Сливенъ, за какната нуждата е въшпоща.“

Бюрото на Общ. съборъ

Прѣдседателъ: (подп.) Пастиръ М. Н. Поповъ
Секретаръ: (подп.) Пастиръ Ст. Ивановъ.

силно се заинтересовахъ около този жизненъ въпросъ : „Обединението на Еврейството и Християнството.“

Азъ се замислихъ: „Нима възможно ли е прѣми-наването на вѣковната вражда между тѣзи по религия противници?“

Нима възможно ли е изличването силната умраза между прѣдставителитѣ на монотеизма и онѣзи които свещено пазятъ името на Христа за съединението на двата идеала въ единъ?

Нима възможно ли е разрушението на онази стѣ-на, която ги раздѣля единъ отъ другъ и дружното по-даване на рацѣтѣ въ името на братството и любовта?

Нима възможно ли е обединението на еврейна съ съ довчерашия си врагъ „християнинъ“, който съ кръ-стътъ въ едната рака и мечъ въ другата се опѣлчаваше противъ него, забравилъ своя Богъ, изличилъ отъ душата си думитѣ на Спасителя: „Любете ближния си; Любете врага си“ жестоко се хвърляше въ борба съ беззащитния скитникъ еврейинъ?

Азъ бѣхъ дълбоко развълнуванъ, чувствата ми бѣ-ха приплѣтени и раздвоени. Бързо прочетохъ афиша въ който се поканваше всѣки на едно събрание, въ ко-то нѣкой си г нѣ еврейинъ Зилберщайнъ, непознатъ менъ до тогава щѣлъ да държи проповѣдъ около толкова жизнения въпросъ.

Вечерта не забравихъ да отида на събранието. Салона бѣ пълненъ, никѣдъ празно мѣсто, по-вече отъ присѣстествуващитѣ бѣха евреи, прѣдимно младежи, ко-ито жадни за нѣщо ново и възвишено дошли да узна-ятъ истината... Ала когато проповѣдника заговори за Бога, когато той посочи нѣкои отъ болнитѣ страни на еврейството, когато каза, че Христосъ е очаквания Мес-ия и Него трѣбва да прѣгърнемъ горѣщо, тогава, о тогава бѣха всички пламнали, разявени... и мѣлвата се разнесе далеко: „Зилберщайнъ е прѣдатель на еврей-ството, подкупникъ, който за пари измѣни на своя на-родъ, на своята съгѣсть.“

Духоветѣ бѣха изострени, критикитѣ зли, долни...

И всичко това, защото бѣ казана самата истина; къмъ която тъй леко се отнасяхме тогава.

За да бѣда освѣтленъ по-доорѣ около нѣкои неясни за менъ въпроси, рѣшихъ да отида въ хотелъ Сплендидъ Паласъ, където тогава живѣеше приврѣмено г. Зилбершайнъ, да поискамъ обяснения.

Азъ бѣхъ съ още двама другари, евреи отъ които единиятъ е вече приелъ християнството, а другиятъ, по неговитѣ думи казани къмъ менъ е на пътъ да го приеме. Срѣщата се състоя. Пастира г. Зилбершайнъ твърдѣ мило ни прие и любезно ми даде своитѣ обяснения, относително вълнуващитѣ ме въпроси. Отговори-тъ бѣха прави, безъ забикалки и ясни... Истината полека-лека прѣмахваше своето було, прѣдразсѣдка отлиташе далече отъ менъ... И прѣдъ очитѣ ми се мѣркаше благиятъ образъ на Спасителя, разпнатъ на Голгота, пролѣлъ своята кръвъ за спасението на човѣчеството. Прѣдъ менъ се очертаваше сѣтливиятъ ликъ на Христа и азъ четехъ по неговото кратко лице само безответна, пламенна любовъ... Разбрахъ Истинското християнство, познахъ моя братъ Исусъ... И горѣщо паднахъ въ неговитѣ обятия...

Но онзи еврейнъ, който вкусва отъ сладоститѣ на християнство, трѣбва да вкуса и отъ страдаанията, мъченията на които той е изложенъ.

Гоненията сѣ почнати отъ първия часъ откогато съмъ почналъ да защита моятъ Спасителъ. Трѣбваше да се води борба противъ прѣдразсѣдка, противъ тъмнината. Борба на която меча е любовъ.

Душата ми бѣ въскрѣснала, събудена отъ онзи покой въ който бѣ заспала. Азъ не можахъ да остана повече равнодушнъ, хладнокрѣвенъ къмъ моята вѣра.

Нито физическитѣ страдания, нито допрѣннатъ револверъ до моето чело сѣ били въ състояние да разколебаятъ моята вѣра и ето сега, когато напускамъ и домъ и работа и приятели заради Него, азъ се чувствувамъ щастливъ че съмъ *евреинъ*, познавалъ своя *Спасителъ*, мъченъ за *Истината*, радостенъ че страдамъ защото и въ страданието се крие щастие.

Иосифъ Исаковъ

ул. Черковна и Регенска — София.

Еврейското християнство.

Ролята на Зилбершайнъ. — Новата еврейско християнска синагога. — Кръжокътъ на новитѣ черковници.

Отъ вѣколко мѣсеци въ София проповѣдва г. Зилбершайнъ, като издига едно разбирателство въ схващанията на еврейтѣ и християнитѣ за ученията на Христа. Неговитѣ проповѣди се посѣщаватъ отъ стотини души и винаги иматъ успѣхи.

До сега е образувана една група отъ 16 души, която наскоро ще открие еврейско-християнска синагога — новъ храмъ на приближенитѣ двѣ религии, безъ въ нѣщо да е оврѣденъ морала, който лѣга въ основата на тия религии.

Между новитѣ поклонници на новата синагога сѣ Гликманъ Мишелъ, Иосифъ Исаковъ и Сименговъ Сасонъ — ревностни помощници на Зилбершайнъ.

Новата синагога — храмъ ще функционира като самостоятеленъ божественъ домъ, където поклонниците ще изпълняватъ свещенитѣ си треби. — Дневникъ брой 4441.

Единствената работа между еврейтѣ въ България. Поддържате дѣлото, съ молитви и пожертвувания. Адресъ: А. Зилбершайнъ, ул. Неофитъ Рилски 68 — София.

За Евангелизаторската работа помежду еврейтѣ въ София, ръководена отъ енергичния братъ Аврамъ Зилбершайнъ сѣ постѣпили слѣднитѣ суми:

г. П. Т. Игнатовъ, Станимака	50'—	
г. С. Ж. Тънковъ, Бургасъ	20'—	
г. А. В. Велчевъ, Варна	20'—	
Отъ Ловечъ чрѣзъ г. Бочевъ	5'—	
София	1'—	
г. Д. П. Дюгмеджиевъ, Варна	5'—	
г. Ст. Ив. Василевъ, Плевенъ	1'—	
Отъ църквата, София	7'—	
Отъ Ахматово	6'—	
Отъ Ксанти	10'—	
г. Трайко Георгиевъ	1'—	
г. С. Мурачанианъ	3'—	
г. Аврамъ Тесалкаглу	5'—	
г. Димитъръ Карабеевъ	2'—	
г. Р. Т. Райчевъ	5'—	
г. Василь Гергицевъ	20'—	
г. Р. Д. Сѣмковъ	14'25	
Г-жа Елена Стефанова	10'—	
Г-ца Л. Стефановичъ	5'—	
Г-ца Е. Бушева	}	1'50
Г. М. Морарзалиевъ		
П. Досевъ		
г. Станчо Желевъ	2'—	
г. Францъ Вацалинъ	5'—	
Г-ци Марта и Естеръ Амирханянци	10'—	
Г. Д. Кожухаровъ	2'50	
Г-жа Праматарова	5'—	
Анка Ангелова Тинева	1'—	
А. Тиневъ	1'—	
Марийка Ангелова Тинева	1'—	
Анета Ат. Игнатова	20'—	
В. Петрановъ	4'—	
Евангелската църква, Варна	58'—	
В. Миховъ, Нова-Загора	5'—	
Г-жа Зорка Нисимова (евр.)	5'—	
Ангелъ Зашовъ	1'—	
Филипъ Илиевъ	—60	
ул. Августъ 25	—40	
М. Астарджиева	2'—	
Разни неизвѣстни	18'20	
Г. Н. Поповъ	9'—	
Н. Панковъ	1'50	
Виню Бошковъ и Г-жа Лечова	5'—	
Янко Сѣбевъ	—55	
Мишелъ Гликманъ	—10	
Ст. Георгиевъ	1'50	
Иовчо Хинковъ	2'—	
Разни неизвѣстни	10'12	
Село Голинци	5'—	
Наст. А. П. Мѣшковъ	1'—	
Христо Радевъ	5'—	
Илия Кютюкчиевъ	10'—	
Н. П. Груевъ	3'—	

Слѣдва.

Волни помощи за Войводската Евангелска църква:

Отъ Варненската Ев. църква	95.—
1. Х. Трифоновъ, Абдуларе	25.60
2. Димитъръ Драгановъ, Ловечъ	20.—

3. Марко Н. Поповъ, София	10'—
4. Г. Д. Кожухаровъ, Бургасъ	65'—
5. Тодоръ Дончевъ, Орхане	5'—
6. Братъ Кърсто, Орхане	1'—
7. Стефанъ Момчиловъ, Леджане	20'—
8. Ефреймъ Караджовъ, Голени	12'10
9. Г-нъ Терзиевъ, Самоковъ	81'—
10. Минчо Радановъ, Разградъ	10'—
11. С. И. Градинаровъ, Сливенъ	29'—
12. Ив. Д. Стефановъ, Кюстендилъ	7'—

Наши най-сърдечни благодарности къмъ всички братя и сестри. Господъ да Ви благослови. Ваши братия Войводчани съ пастира. *М. Рохачекъ.*

КНИЖНИНА.

БЪЛГАРИЯ И БЪЛГАРИТЪ, впечатления и бѣлѣжки отъ Ноелъ Бжистонъ и Чарлсъ Роденъ Бжистонъ, прѣведе отъ оригиналния ръкописъ Стоянъ Кръстовъ Ватрасни. Стр 31, бѣла, хубава хартия. Цѣна 30 ст. Издава придворната книжарница Ив. Б. Касаровъ—София.

Това е една много интересна и добръ прѣведена книжка. Право казва прѣводчикътъ: „Да видимъ себе си както ни виждатъ зорки приятелски очи... е интересно и поучително“.

Ние сме слушали твърдѣ много за тѣзи мила приятели Бжистоновци и сега много ни е приятно да имаме на ръцѣ тѣхнитѣ впечатления за България и Българитѣ. Въ осемъ кѣси глави тѣ говорятъ за: I. Липса на Дукъ, II. Демократизмъ, III. Сиромашия, IV. Просвѣта, V. Политични идеали, VI. Сѣмейни идеали, VII. Естетика и VIII. Религия. Най-сърдечно прѣпоръчваме на нашитѣ читатели тази книжка.

БИБЛЕЙСКИ УКАЗАТЕЛЪ, съставилъ и издалъ архимандритъ Доситей Ковачевъ Самоковъ. Голѣмъ форматъ, 468 стр. — Цѣна 10 лева.

Нашата литература е бѣдна по отношение на религиозно-библейски издания. Ние нѣмаме способъ за изучаване на Библията. Може би това е защото малко обичаме Библията, и не я изучаваме както правятъ хората въ други страни. Едно отъ нѣй-практичното сръдство за изучаване на Библията е да се чете и изучава по отдѣлни прѣдмети. За примѣръ, вземете думата „любовъ“. Намѣрете я въ всички книги и глави. Вижете значението ѝ въ разпитѣ случаи и пр. Но за това пъкъ е нужна книга, като горната. Поздравяваме г. Доситей Ковачевъ съ грамадниа му и твърдѣ важенъ и необходимъ за насъ трудъ. Цѣната ни се вижда малко висока, но увѣрени сме, трудътъ му ще се оцѣни отъ публиката и въ едно кѣсо врѣме тая хубава книга ще се разпродаде. Прѣпоръчваме я на читателитѣ си. Доставка се отъ издателя ѝ, или отъ книжарница Бубевъ Самоковъ.

ДВАДЕСЕТЪ И ЧЕТИРИ ЧАСА ХРИСТИАНИНЪ или **ОБРЪЩАНЕТО НА ЕДИНЪ ЕВРЕИНЪ ВЪ ХРИСТИАНИНЪ**, отъ А. Зилберщайнъ.

Това е заглавието на една много интересна брошура написана и издадена отъ Господина А. Зилберщайнъ, който прѣди нѣколко мѣсеца е почналъ да проповѣдва на еврейтѣ „Евангелието и спасението чрѣзъ вѣра въ името на Спасителя — Исуса Назарянина, Помазане“.

Г-нъ Зилберщайнъ разказва, какъ на даваната отъ него поканя къмъ еврейтѣ, присѣстващи на специалнитѣ за тѣхъ събрания, въ недѣля вечеръ се отзо-

валъ добръ извѣстиятъ въ столицата еврейнъ — г-нъ Шварцъ, осемдесетъ годишенъ старецъ, много вѣщъ въ Ветхия Завѣтъ, въ Талмуда, Кабалата, и изобщо въ старо-еврейската литература. Още въ първия разговоръ Г-нъ Зилберщайнъ обяснилъ, че разискването на прѣдложенитѣ отъ Г-на Шварцъ въпроси трѣбва да си води редовно и систематично. На зададенитѣ отъ Г-на Шварцъ въпроси касаещи се до Исуса, Г-нъ Зилберщайнъ отговорилъ точно, обстояно и убѣдително отъ Ветхия Завѣтъ. Прѣдставени сѣ всичкитѣ пророчества отъ Ветхия Завѣтъ, които говорятъ за врѣмето и мѣстото на Исусовото рождение; за изпращането на негова замѣстникъ да извѣсти идването му, Помазането Исусово; какъ ще проповѣдва той; какъ ще бѣде прѣвърнъ и отхвърленъ, че ще има безбройни врагове, ще бѣде насилванъ и озлобенъ, прѣзренъ заради прѣстѣпленieto на други; какъ ще бѣде прободениятъ Богъ, ще бѣде убитъ, но не за себе си; ще възкрѣсне и се възнесе и пр.

„Ето, г-нъ Шварцъ“, казалъ г-нъ Зилберщайнъ, „цѣлата история на еврейския спасителъ, както е прѣдсказана въ Тора, Невимъ и Кетувимъ — Закона, Пророцитѣ и Писанията“. Този първъ разговоръ е билъ държанъ въ кабинета и присѣтствието на Д-ръ Каунтъ, надзирателя на Методистката Мисия. Вториятъ разговоръ се държалъ слѣдъ двѣ седмици, и въ този разговоръ г-нъ Зилберщайнъ показалъ своето благоразумие и своя тактъ, като успѣлъ да накара г-на Шварцъ да признае себе си за грѣшникъ и че желае да му се простятъ грѣховетѣ, и най послѣ да се рѣши да повѣрва за 24 часа че Исусъ е такъвъ спасителъ, какъвто го описва Ветхиятъ Завѣтъ. Разбира се, слѣдствието било, че Г-нъ Шварцъ повѣрвалъ въ Исуса, добилъ прощение на грѣховетѣ си, и три дена се радвалъ на спасението Исусово. Слѣдъ това той билъ повиканъ на горното селение.

Завършвамъ краткия си прѣгледъ на тази крайно интересна и поучителна брошура съ думитѣ на Д-ръ Каунтъ, казани на Г-на Зилберщайнъ: „Колко, о колко дължимъ ние, христианитѣ, на еврейския народъ! Нашата любима Библия е тѣхна света история; ние вѣрваме въ еврейския Богъ, — въ Бога на Авраама, Исака и Якова; вѣрваме въ еврейскитѣ пророци и пророчества; въ еврейскитѣ псалми и пѣсни; въ цѣлия еврейски Старъ Завѣтъ; въ еврейския спасителъ... Колко е чудно всичко това!“

Прѣпоръчвамъ тази брошурка на всички христиани. Въ нея ще намѣратъ тѣ цѣнни внушения относно важния въпросъ: какъ да досѣгнатъ познати тѣмъ евреи. По-заможнитѣ христиани могатъ да купятъ по нѣколко екземпляра и да ги раздаватъ на евреи да ги четатъ.

София, 7 декември 1914 год. Д-ръ Ст. Томовъ.

Пастиръ С. Градинаровъ въ Сливенъ е издалъ двѣ свои проповѣди въ видъ на брошури. „Незнаему Богу“ и „Стражътъ на живота“. И двѣтѣ струватъ по 10 ст. Ние ги прѣпоръчваме най-сърдечно на читателитѣ си.

СЪДЪРЖАНИЕ

НА БРОЙ 12.

1. „Туй не е ставало никога въ България“ . . .	стр. 2
2. Запрѣщението спиртната търговия въ Русия — П. Илиевъ . . .	3
3. Главната книга въ живота ни — М. Стефановъ . . .	5
4. Обръщането ми къмъ Христѣ — Н. Пулевъ . . .	7

